

ÜCRET GELİRİ ELDE EDENLER İÇİN VERGİ REHBERİ

ÜCRETSİZDİR

Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı

Yayın No: 352

Şubat/2020

Ayrıntılı Bilgi İçin ;

www.gib.gov.tr

Bu Rehber, yayım tarihinde yürürlükte olan mevzuat dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Mevzuat Bilgilerine ve Güncel Haberlere;

- Başkanlığımız internet sayfasından,
- Sosyal medya hesaplarından,
- e-Posta bilgilendirme sisteminden,
ulaşabilirsiniz.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Daire Başkanlığı

Yayın No: 352

Şubat/2020

1. GİRİŞ	1
2. ÜCRETİN TANIMI	1
2.1. ÜCRET OLARAK VERGİLENDİRİLECEK DİĞER ÖDEMELER.....	2
3. ÜCRETİN UNSURLARI	3
4. ÜCRET GELİRİNİN VERGİLENDİRME ŞEKLİ VE ÜCRET İSTİSNALARI ... 3	
4.1. GERÇEK ÜCRETLER.....	10
4.1.1. ÜCRETİN SAFİ TUTARININ TESPİTİ.....	10
4.1.1.1. Emekli Aidatı ve Sosyal Sigorta Primleri.....	10
4.1.1.2. Sosyal Güvenlik Destekleme Primi	11
4.1.1.3. İşsizlik Sigortası Primi	11
4.1.1.4. Hayat/Şahıs Sigorta Primleri.....	11
4.1.1.5. Sendikalara Ödenen Aidatlar	12
4.1.1.6. Engellilik İndirimi	12
4.1.2. ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ.....	14
4.1.2.1. Asgari Geçim İndiriminden Yararlanacak ve Yararlanamayacak Olan Ücretliler.....	14
4.1.2.2. Asgari Geçim İndirimi Tutarının Hesaplanması.....	14
4.1.2.3. Asgari Geçim İndiriminde Aile Fertlerinin, Emekli Maaşı Olanların ve Boşananların Durumu	16
4.1.2.4. Engellilik İndiriminden Faydalanan Ücretlilerde Asgari Geçim İndirimi Uygulaması	16
4.1.2.4.1. 2020 Yılı Asgari Geçim İndirimi Tutarları.....	18
4.1.2.5. Medeni Halin ve Çocuk Sayısının Değişmesi Durumunda Asgari Geçim İndirimi.....	18
4.1.2.6. Yıllık Beyanname Veren Ücretlilerde Asgari Geçim İndirimi Uygulaması	19
4.1.2.7. Yıllık Beyanname Mahsup Edilecek 2019 Yılı Asgari Geçim İndirimi Tutarları	20
4.1.3. GERÇEK USULE TABİ ÜCRETLERİN VERGİLENDİRİLMESİ.....	20
4.1.3.1. Kesinti Yoluyla Vergilendirme	20
4.1.3.2. Ücretin Yıllık Beyanname ile Beyan Edilmesi.....	20
4.1.3.2.1. Birden Fazla İşverenden Alınan Ücretler.....	22
4.1.3.2.2. Yabancı Bir Ülkedeki İşveren Tarafından Doğrudan Doğruya Ödenen Ücretler	25
4.1.3.2.3. Yabancı Elçilik ve Konsolosluklarda Çalışan ve İstisnadan Faydalanmayan Memur ve Hizmetlilere Ödenen Ücretler.....	26
4.1.4. YILLIK BEYANNAMEYE DAHİL EDİLEN GELİRLERDEN YAPILACAK İNDİRİMLER.....	27
4.1.4.1. Hayat / Şahıs Sigorta Primleri.....	28
4.1.4.2. Eğitim ve Sağlık Harcamaları.....	29
4.1.4.3. Bağış ve Yardımlar.....	30

4.1.4.3.1. Sınırlı İndirilecekler.....	30
4.1.4.3.2. Sınırsız İndirilecekler	30
4.1.4.4. Sponsorluk Harcamaları	31
4.1.4.5. Cumhurbaşkanınca Başlatılan Yardım Kampanyalarına Yapılan Ayni ve Nakdi Bağışlar.....	31
4.1.4.6. İktisadi İşletmeleri Hariç Türkiye Kızılay Derneğine ve Türkiye Yeşilay Cemiyetine Makbuz Karşılığı Yapılan Nakdi Bağış ve Yardımlar.....	31
4.1.4.7. Diğer Kanunlara Göre Tamamı İndirilecek Bağış ve Yardımlar.....	31
4.1.5. BEYANNAMENİN VERİLME ZAMANI VE ŞEKLİ.....	32
4.1.6. HAZIR BEYAN SİSTEMİ.....	33
4.1.7. VERGİ TARİFESİ	34
4.1.7.1. Ücret Geliri ile Diğer Gelirlerin Birlikte Beyan Edilmesi Durumunda Verginin Hesaplanması	35
4.1.8. KESİLEN VERGİLERİN MAHSUBU VE İADESİ.....	35
4.1.9. VERGİNİN ÖDENME ZAMANI VE ŞEKLİ	36
4.1.10. ÜCRET GELİRLERİNİN BEYANINA İLİŞKİN ÖRNEKLER.....	37
4.2. DİĞER ÜCRETLER	45

1. GİRİŞ

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'na göre, gerçek kişilerin gelirleri gelir vergisine tabidir. Gelir vergisine tabi gelir unsurları; ticarî kazanç, zirai kazanç, ücret, serbest meslek kazancı, gayrimenkul sermaye iradı, menkul sermaye iradı ve diğer kazanç ve iratlardan oluşmaktadır.

Bu Rehberde, ücret geliri elde eden mükelleflere yönelik olarak; ücretin tanımı, unsurları, ücret kapsamında değerlendirilen ödemeler, ücret gelirinin vergilendirme şekilleri, ücret matrahının hesaplanması sırasında indirim konusu yapılacak unsurlar, vergiden istisna edilen ücret ödemeleri ile yıllık beyanname ile beyan edilen ücret gelirinden yapılacak indirimler, asgari geçim indirimi uygulaması, ücret gelirinə uygulanacak vergi tarifesi, beyannamenin verilme zamanı ve verginin ödenmesi gibi konularda açıklamalar yer almaktadır.

Ayrıca, 2019 takvim yılında tevkifata tabi olmayan ücret geliri elde eden ücretliler ile birden fazla işverenden tevkifata tabi ücret alan kişilerin hangi hallerde yıllık beyanname verecekleri ve beyanname verilmesi durumunda beyan edilecek gelirin tespitine ilişkin örnekli açıklamalara yer verilmiştir.

07.12.2019 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 7194 sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile ücretin vergilendirilmesine ilişkin olarak yapılan değişiklikler Rehberde dikkate alınmıştır.

2. ÜCRETİN TANIMI

Ücret, işverene tabi ve belirli bir iş yerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar (hizmet karşılığının mal olarak verilmesi) ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen (konut, araç sağlanması vb.) menfaatlerdir. Gerçek kişilerin bir takvim yılı içinde elde etmiş oldukları ücret gelirleri gelir vergisine tabidir. Ücret, bedensel ya da zihinsel bir emek karşılığında işverenden elde edilen hasılayı ifade eder. Bu hasıla para şeklinde olabileceği gibi aynı veya para ile temsil edilebilen menfaat şeklinde de olabilir.

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (mali sorumluluk tazminatı),

taahhüs, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık ilişkisi niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması ücretin niteliğini değiştirmez.

2.1. ÜCRET OLARAK VERGİLENDİRİLECEK DİĞER ÖDEMELER

Ücretin unsurlarının var olup olmadığına bakılmaksızın aşağıda yazılı ödemeler de ücret sayılmaktadır.

- Gelir Vergisi Kanunu'nun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (11) numaralı bendine göre istisna dışında kalan emeklilik, malüliyet, dul ve yetim aylıkları.
- Daha önce yapılmış veya gelecekte yapılacak hizmetler karşılığında verilen para ve ayınlarla sağlanan menfaatler.
- TBMM, il genel meclisi ve belediye meclisi üyeleri ile özel kanunlarına veya idari kararlara göre kurulan daimi veya geçici bütün komisyonların üyelerine ve yukarıda sayılanlara benzer diğer kişilere bu sıfatları dolayısıyla ödenen veya sağlanan para, ayın ve menfaatler.
- Yönetim ve denetim kurulları başkanı ve üyeleriyle, tasfiye memurlarına bu sıfatları dolayısıyla ödenen veya sağlanan para, ayın ve menfaatler.
- Bilirkişilere, resmi arabuluculara, eksperlere, spor hakemlerine ve her türlü yarışma jürisi üyelerine ödenen veya sağlanan para, ayın ve menfaatler.
- Sporculara transfer ücreti veya sair adlarla yapılan ödemeler ve sağlanan menfaatler.
- Hizmet sözleşmesi sona erdikten sonra; karşılıklı sonlandırma sözleşmesi veya ikale sözleşmesi kapsamında ödenen tazminatlar, iş kaybı tazminatları, iş sonu tazminatları, iş güvencesi tazminatları gibi çeşitli adlar altında yapılan ödemeler ve yardımlar.

3. ÜCRETİN UNSURLARI

Gelir vergisi açısından bir ödemenin ücret ya da başka bir gelir unsuru olarak vergilendirilip vergilendirilmeyeceği aşağıda sayılan üç unsura göre tespit edilecektir. Bu üç unsur birlikte varsa elde edilen gelir ücret olarak vergilendirilecek, aksi takdirde ücretten söz etmek mümkün olmayacaktır.

Ücret gelirini meydana getiren üç temel unsur şöyledir:

- **Bir işverene tabi olma:** Herhangi bir ödemenin ücret olarak kabul edilebilmesi için gerekli olan ilk unsur çalışanın işverene tabi olmasıdır. İşveren, hizmet erbabını işe alan, emir ve talimatları dahilinde çalıştıran gerçek ve tüzel kişilerdir. Çalışanın işverene bağlılığı, fiili olabileceği gibi kanun, tüzük, yönetmelik veya sözleşmelerle de saptanmış olabilmektedir.
- **Belli bir iş yerine bağlı olma:** İş yeri ticari, sınai, zirai ve mesleki bir faaliyetin yürütülmesi için tahsis edilen veya bu faaliyetlerde kullanılan yerlerdir. Bu yerlere bağlılık, hukuki anlamda bir bağlılıktır. Hizmetin mutlaka fiilen iş yerinde yapılması zorunlu değildir.
- **Hizmetin karşılığı olarak bir ödemenin yapılması:** Ödeme bir hizmet karşılığı değilse ücret sayılmasına imkân yoktur. Hizmet karşılığı olarak yapılan ödeme, nakit (haftalık, aylık vb.), ayın (hizmet karşılığının mal olarak verilmesi) veya para ile temsil edilebilen menfaatler (konut, araç sağlanması gibi) şeklinde olabilir.

4. ÜCRET GELİRİNİN VERGİLENDİRME ŞEKLİ VE ÜCRET İSTİSNALARI

Ücret gelirleri iki şekilde vergilendirilmektedir:

- Gerçek ücretler
- Diğer ücretler

Ücret gelirleri, Gelir Vergisi Kanunu'nun 23, 24, 25, 26, 27, 28 ve 29 uncu maddeleriyle kısmen veya tamamen gelir vergisinden istisna edilmiş olup, istisna uygulamasında ücret geliri elde eden kişilerin durumu da etkili olmaktadır.

Ücret istisnasına ilişkin Gelir Vergisi Kanunu'nda yer verilen hükümler aşağıda yer almaktadır.

- **GVK'nın 23 üncü Maddesinde Yer Alan Ücret İstisnaları**

Aşağıda yazılı ücretler gelir vergisinden istisna edilmiştir:

1. Köylerde veya son nüfus sayımına göre belediye içi nüfusu 5.000'i aşmayan yerlerde faaliyet gösteren ve münhasıran el ile dokunan halı ve kilim imal eden işletmelerde çalışan işçilerin ücretleri,
2. Gelir vergisinden muaf olanların veya gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçilerin yanında çalışan işçilerin ücretleri,
3. Toprak altı işletmesi halinde bulunan madenlerde cevher istihsali ve bununla ilgili diğer bütün işlerde çalışanların münhasıran yer altında çalıştıkları zamanlara ait ücretleri,
4. Köy muhtarları ile köylerin katip, korucu, imam, bekçi ve benzeri hizmetlilerine köy bütçesinden ödenen ücretler ile çiftçi mallarını koruma bekçilerinin ücretleri,
5. Hizmetçilerin ücretleri (Hizmetçiler özel fertler tarafından evlerde, bahçelerde, apartmanlarda ve ticaret mahalli olmayan sair yerlerde orta hizmetçiliği, süt ninelik, dadılık, bahçivanlık, kapıcılık gibi özel hizmetlerde çalıştırılanlardır.) (Mürebbiyelere ödenen ücretler istisna kapsamına dahil değildir),
6. Sanat okulları ile bu mahiyetteki enstitülerde, ceza ve islahevlerinde, darülacezelerin atölyelerinde çalışan öğrencilere, hükümlü ve tutuklulara ve düşkünlere verilen ücretler,
7. Hizmet erbabına işverenlerce yemek verilmek suretiyle sağlanan menfaatler (İşverenlerce, iş yerinde veya müstemilatında yemek verilmeyen durumlarda çalışılan günlere ait bir günlük yemek bedelinin 2020 yılında uygulanmak üzere 23 TL'yi aşmaması ve buna ilişkin ödemenin yemek verme hizmetini sağlayan mükelleflere yapılması şarttır. Ödemenin bu tutarı aşması halinde, aşan kısım ile hizmet erbabına yemek bedeli olarak nakden yapılan ödemeler ve bu amaçla sağlanan menfaatler ücret olarak vergilendirilir.),
8. Genel olarak maden işletmelerinde ve fabrikalarda çalışan işçilere ve

özel kanunlarına göre barındırılması gereken memurlarla müstahdemlere konut tedariki ve bunların aydınlatılması, ısıtılması ve suyunun temini suretiyle sağlanan menfaatler ile mülkiyeti işverene ait brüt alanı 100 m²'yi aşmayan konutların hizmet erbabına mesken olarak tahsisi suretiyle sağlanan menfaatler (Bu konutların 100 m²'yi aşması halinde, aşan kısma isabet eden menfaat için bu istisna hükmü uygulanmaz),

9. Hizmet erbabının toplu olarak iş yerlerine gidip gelmelerini sağlamak maksadıyla işverenler tarafından yapılan taşıma giderleri (İşverenlerce taşıma hizmeti verilmeyen durumlarda, çalışılan günlere ait bir günlük ulaşım bedelinin 2020 yılı için 12 TL'yi aşmaması ve buna ilişkin ödemenin toplu taşıma kartı, bileti veya bu amaçla kullanılan ödeme araçlarının temini şeklinde yapılması şarttır. Ödemenin bu tutarı aşması hâlinde aşan kısım ile hizmet erbabına ulaşım bedeli olarak nakden yapılan ödemeler ve bu amaçla sağlanan menfaatler ücret olarak vergilendirilir. Bu istisnanın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.),

10. Kanunla kurulan emekli sandıkları ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun geçici 20 nci maddesinde belirtilen sandıklar tarafından ödenen emekli, malûliyet, dul ve yetim aylıkları (506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun geçici 20 nci maddesinde belirtilen sandıklar tarafından ödenen aylıkların toplamı, en yüksek Devlet memuruna çalışılan süreye bağlı olarak ödenen tutardan fazla ise aradaki fark ücret olarak vergiye tabi tutulur.) (Genel, katma ve özel bütçelerden ödenen bu nevi aylıklar dahil),

11. 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu'na tabi çırakların asgari ücreti aşmayan ücretleri,

12. Yabancı ülkelerde bulunan sosyal güvenlik kurumları tarafından ödenen emekli, malûliyet, dul ve yetim aylıkları,

13. a) Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan dar mükellefiyete tabi işverenlerin yanında çalışan hizmet erbabına, işverenin Türkiye dışında elde ettiği kazançları üzerinden döviz olarak ödediği ücretler,

b) Kanuni ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan dar mükellefiyete tabi işverenlerin, Ticaret Bakanlığından alınan izne istinaden kurulan bölgesel yönetim merkezlerinde münhasıran merkezin faaliyet izni kapsamında istihdam ettikleri hizmet erbabına Türkiye dışında elde ettiği kazançları üzerinden döviz olarak ödediği ücretler,

14. Yüz ve daha aşağı sayıda işçi çalıştıran iş yerlerinde bir, yüzden fazla işçi çalıştıran iş yerlerinde iki amatör sporcu çalıştıranların, her yıl millî müsabakalara iştirak ettiklerinin belgelenmesi ve bu amatör sporculara ödenen ücretler (Asgari ücretin iki katını aşmamak kaydıyla),

15. İşverenlerce, kadın hizmet erbabına kreş ve gündüz bakımevi hizmeti verilme suretiyle sağlanan menfaatler (İşverenlerce bu hizmetlerin verilmediği durumlarda, ödemenin doğrudan bu hizmetleri sağlayan gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerine yapılması şartıyla, her bir çocuk için aylık, asgarî ücretin aylık brüt tutarının %15'ini (2018/11674 sayılı BKK ile 5/5/2018 tarihinden itibaren bu oran %50 olarak belirlenmiştir.) aşmamak üzere bu istisnadan yararlanır. Kreş ve gündüz bakımevi hizmetini sağlayanlara yapılan ödemelerin belirlenen istisna tutarını aşan kısmı ile hizmet erbabına bu amaçla nakden yapılan ödemeler ve sağlanan menfaatler ücret olarak vergilendirilir. Bu bentte yer alan %15 oranını, asgarî ücretin aylık brüt tutarının %50'sine kadar artırmaya ve kanuni seviyesine getirmeye Cumhurbaşkanı, bu istisnanın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.),

16. Kamu kurum ve kuruluşları hariç Türk Hava Kurumu veya kanuni veya iş merkezi Türkiye'de bulunan müesseselerde uçuş maksadıyla görevlendirilen, hava aracının sevk ve idaresiyle görevli pilotlar ile uçuş esnasında uçak içinde hizmet veren yetkili sivil havacılık otoritesince sertifikalandırılmış kabin memurlarına ödenen aylık ücretin gerçek safi değerinin %70'i (Cumhurbaşkanı, bu oranı %100'e kadar artırmaya, sifıra kadar indirmeye yetkilidir.).

• Gider Karşılıklarında İstisnalar

Gelir Vergisi Kanunu'nun 24 üncü maddesinde yer alan gider karşılığı olarak yapılan aşağıda yazılı ödemeler gelir vergisinden istisna edilmiştir:

1. Harcırah Kanunu'na tabi kurumlar tarafından harcırah veya yolluk olarak yapılan ödemeler,
2. Harcırah Kanunu kapsamı dışında kalan müesseseler tarafından idare meclisi başkanı ve üyeleri ile denetçilerine, tasfiye memurlarına ve hizmet erbabına (Harcırah Kanunu'na tabi olsun olmasın her türlü sözleşmeli personel dahil) verilen gerçek yol giderlerinin tamamı ile yemek ve yatmak giderlerine karşılık verilen gündelikler (Bu gündelikler aynı aylık seviyesindeki Devlet memurlarına verilen gündeliklerden fazla ise veya devletçe verilen gündeliklerin en yüksek haddini aşarsa, aradaki fark

ücret olarak vergiye tabi tutulur),

3. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na göre ödenen yakacak yardımı (Memur, işçi ve Bağ-Kur emeklilerine avans olarak ödenenler dahil),

4. Sayım işleriyle, seçim işlerinde çalıştırılanlara özel kanunlarına göre verilen zaruri gider karşılıkları.

• Tazminat ve Yardımlarda İstisnalar

Gelir Vergisi Kanunu'nun 25 inci maddesinde yer alan aşağıda yazılı tazminat ve yardımlar gelir vergisinden müstesnadır:

1. Ölüm, engellilik ve hastalık sebebiyle verilen tazminat ve yardımlar ile 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu uyarınca ödenen işsizlik ödeneği ve 4857 sayılı İş Kanunu'na göre ödenen işe başlatmama tazminatı,

2. Muhtaç olanlara belli bir süre için veya hayat kaydıyla yapılan yardımlar (Asker ailelerine yapılan yardımlarla hayır derneklerinin ve yardım sandıklarının yardımları mutlak olarak bu istisnaya girerler.),

3. Kanunla kurulan emekli sandıkları ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun geçici 20 nci maddesinde belirtilen sandıklar tarafından, kendilerine zat aylığı bağlananlara aylıkları dışında, kanunları veya statüleri gereğince verilen emekli, dul, yetim ve evlilik ikramiyeleri veya iade olunan mevduatı ve sürelerini doldurmamış bulunanlarla dul ve yetimlerine toptan ödenen tazminatlar (506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun geçici 20 nci maddesinde belirtilen sandıklar tarafından ödenen tazminat, yardım ve toptan ödemeler en yüksek Devlet memuruna çalışılan süreye bağlı olarak ödenen tutardan fazla ise aradaki fark ücret olarak vergiye tâbi tutulur. Bu mukayesede gerek muhtelif sandıklardan gerek aynı sandıktan muhtelif zamanlarda yapılan ikramiye, tazminat ve toptan ödemeler topluca dikkate alınır.),

4. Hizmet erbabına ödenen çocuk zamları (Bu zamlar devletçe verilen miktarları aştığı takdirde, fazlası vergiye tabi tutulur.),

5. Evlenme ve doğum münasebetiyle hizmet erbabına yapılan yardımlar (Bu istisna hizmet erbabının iki aylığına veya buna tekabül eden gündeliklerinin tutarına kadar olan yardım kısmına uygulanır.),

6. Sosyal sigorta kurumları tarafından sigortalılara yapılan ödemeler,

7. a) 1475 sayılı İş Kanunu ve 854 sayılı Deniz İş Kanunu'na göre ödenmesi gereken kıdem tazminatlarının tamamı ile 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında

Kanun'a göre ödenen kıdem tazminatlarının hizmet erbabının 24 aylığını aşmayan miktarları,

b) Hizmet erbabının tabi olduğu mevzuata göre bu bendin (a) alt bendinde belirtilen istisna tutarının hesabında dikkate alınmak şartıyla, hizmet sözleşmesi sona erdikten sonra; karşılıklı sonlandırma sözleşmesi veya ikale sözleşmesi kapsamında ödenen tazminatlar, iş kaybı tazminatları, iş sonu tazminatları, iş güvencesi tazminatları gibi çeşitli adlar altında yapılan ödemeler ve yardımlar,

8. Genel olarak nafakalar (Alanlar için),

9. Yardım sandıkları tarafından statüleri gereğince kendi üyelerine ölüm, engellilik, hastalık, doğum, evlenme gibi sebeplerle yapılan yardımlar,

10. Yabancı ülkelerde bulunan sosyal güvenlik kurumları tarafından ödenen emekli, dul, yetim ve evlenme ikramiyeleri veya iade olunan mevduat, sürelerini doldurmamış bulunanlarla, dul ve yetimlerine toptan ödenen tazminat ve yardımlar.

• Vatan Hizmetleri Yardımlarında İstisnalar

Gelir Vergisi Kanunu'nun 26 ncı maddesinde yer alan aşağıda yazılı vatan hizmetleri yardımları gelir vergisinden müstesnadır:

1. Harp malullüğü zamları,

2. Harp malullerine ve şehit, dul ve yetimlerine verilen tekel beyiyeleri,

3. Şehitlerin dul ve yetimlerine şehit, dul ve yetimi sıfatıyla yapılan bilumum ödemeler (Bu hükmün tatbikinde hususi kanunlarına göre kendilerine şehit sıfatı verilenlerle harp, isyan, eşkiya, kaçakçı takip ve müsademesi, sanıkların ve mahkumların takibi, manevra, talim ve tatbikat esnasında görev başında veya görevden doğan sebeplerle ölenler şehit sayılır.),

4. Vatan hizmetleri tertibinden bağlanan aylıklar ile ödenen mükafatlar.

• Teçhizat ve Tayın Bedellerinde İstisnalar

Gelir Vergisi Kanunu'nun 27 nci maddesinde yer alan aşağıda yazılı teçhizat ve tayın bedelleri gelir vergisinden müstesnadır:

1. Özel kanunlara dayanarak verilen yemek ve hayvan yem bedelleri veya bu mahiyette yapılan ödemeler,

2. Demirbaş olarak verilen giyim eşyası (Resmi ve özel daire ve müesseselerce hizmet erbabına işin icabı olarak verilen ve bunların işten ayrılmaları halinde geri alınan giyim eşyası),

3. Tahsilde bulunanlar için yapılan giyim giderleri.

- **Tahsil ve Tatbikat Ödemelerinde İstisnalar**

Gelir Vergisi Kanunu'nun 28 inci maddesinde yer alan tahsil ve tatbikat giderleri karşılığı olarak yapılan aşağıda yazılı ödemeler gelir vergisinden istisna edilmiştir:

1. Resmi ve özel müesseseler ve şahıslar hesabına yabancı memleketlerde tahsilde veya stajda bulunan öğrenci ve memurlara gider karşılığı olarak verilen paralar (Özel müesseseler tarafından yapılan ödemeler, benzeri devlet öğrenci ve memurlarına verilen miktardan fazla olduğu takdirde, aradaki fark ücret olarak vergiye tabi tutulur.) (Asli görev veya memuriyet dolayısıyla alınan ücretler bu istisnaya dahil değildir.),
2. Resmî ve özel müesseselere ve şahıslar hesabına Türkiye'de tahsilde bulunan öğrenciye iâşe, ibate ve tahsil gideri olarak ödenen paralar,
3. Öğrencilere tatbikat dolayısıyla öğretim müesseseleri veya tahsil masrafları deruhte edenler tarafından verilen paralar.

- **Teşvik İkramiye ve Mükafatlarda İstisnalar**

Gelir Vergisi Kanunu'nun 29 uncu maddesinde yer alan teşvik gayesiyle verilen aşağıda yazılı ikramiye ve mükafatlar gelir vergisinden müstesnadır:

1. İlim ve fenni, güzel sanatları, tarımı, hayvan yetiştirilmesini ve memleket bakımından faydalı olan diğer işleri ve faaliyetleri teşvik maksadıyla verilen ikramiyeler ve mükafatlar,
2. Subay, astsubay, erbaş ve erlere ve ordu hizmetinde bulunan sivil makinistlere, uçuş, dalış gibi hizmetleri dolayısıyla verilen tazminatlar, gündelikler, ikramiyeler ve zamlar ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında uçuş maksadıyla görevlendirilen, hava aracının sevk ve idaresiyle görevli pilotlar ile uçuş esnasında uçak içinde hizmet veren personele fiilen uçuş hizmetleri ve kanuni veya iş merkezi Türkiye'de bulunan müesseselerde deniz altına dalış yapanlara fiilen dalış hizmetleri dolayısıyla yapılan aynı mahiyetteki ödemeler,
3. Spor yarışmalarına katılan amatör sporculara ödenen ödül ve ikramiyeler,
4. Amatör spor yarışmalarını yöneten hakemlere ödenen ücretler (basketbol ve voleybol spor dallarının en üst liglerinde görev alanlar hariç).

4.1. GERÇEK ÜCRETLER

Ücret gelirlerinin vergilendirilmesinde ilke olarak gerçek usul kabul edilmiştir. Vergi, gelirin gerçek ve safi tutarı üzerinden alınmaktadır.

4.1.1. ÜCRETİN SAFİ TUTARININ TESPİTİ

Ücretin safi tutarı, işveren tarafından verilen para ve ayınlarla sağlanan yararlar toplamından (yani ücretin gayrisafi tutarından) belli indirimlerin yapılmasından sonra kalan miktardır.

Bu indirimler şunlardır:

- Emekli aidatı ve sosyal sigorta primleri,
- Sosyal güvenlik destekleme primi,
- İşsizlik sigortası primi,
- Hayat/şahıs sigorta primleri,
- OYAK ve benzeri kamu kurumlarınca yapılan yasal kesintiler,
- Sendikalara ödenen aidatlar (işçi ve memur sendikaları),
- Engellilik indirimi.

Ücretin gerçek ve safi tutarlarının tespitinde gelir vergisi gibi kişisel vergiler ve ücret dolayısıyla ödenen damga vergisi gibi ücretle ilgili vergiler, ücretin gayrisafi tutarından indirilemez.

4.1.1.1. Emekli Aidatı ve Sosyal Sigorta Primleri

Kanunla kurulan emekli sandıkları ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun geçici 20 nci maddesinde belirtilen sandıklara ödenen aidat ve primler ücretin gayrisafi tutarından indirilebilir.

Emekli Sandığı ve Sosyal Sigorta Kurumu üyelerine, çeşitli yasalarla, daha önceki dönemlerde ödenmemiş bulunan aidat veya primlerin borçlanmak suretiyle ödeme ve dolayısıyla emekliliğe esas alınacak hizmet sürelerini uzatabilme hakkı tanınmaktadır.

Emeklilik aidatı ve sosyal sigorta primlerinin gider olarak indirilmesi, yasal olarak kabul edilmiş bulunan kurumlara, yasalarında öngörülen şekilde ücretten kesilmek suretiyle ödenen borçlanma aidat ve primlerinin

tutarına ve oranına bakılmaksızın, kesildiği aya ait gelir vergisi matrahının tespitinde indirim olarak dikkate alınmaktadır.

Aidat peşin olarak toptan ödenmiş ise ödenen tutarın tamamı indirim konusu yapıncaya kadar gayrisafi ücret tutarından indirim konusu yapılması gerekir.

Ücretin gerçek ve safi tutarının tespitinde indirim konusu yapılan aidat ve primleri, herhangi bir nedenle geri alan ve kendilerine toptan ödeme yapılanların, yeniden iştirakçi durumuna girmeleri nedeniyle ilgili kuruma peşin ya da borçlanma suretiyle iade ettikleri aidat ve primleri tekrar ücret matrahından indirim konusu yapmaları mümkün değildir.

4.1.1.2. Sosyal Güvenlik Destekleme Primi

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'na göre hesaplanarak işçiden kesilen sosyal güvenlik destekleme primi de ücretin gerçek safi tutarının hesaplanması sırasında indirim unsuru olarak dikkate alınabilecektir.

4.1.1.3. İşsizlik Sigortası Primi

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun 49 uncu maddesi kapsamında ücretliler tarafından ödenen işsizlik sigortası primleri de ayrıca ücretin gerçek safi tutarının hesaplanması sırasında indirim unsuru olarak dikkate alınabilecektir.

4.1.1.4. Hayat/Şahıs Sigorta Primleri

Sigortanın Türkiye'de kâin ve merkezi Türkiye'de bulunan bir emeklilik veya sigorta şirketi nezdinde akdedilmiş olması şartıyla; ücretlinin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait hayat sigortası poliçeleri için hizmet erbabı tarafından ödenen primlerin %50'si ile ölüm, kaza, sağlık, hastalık, engellilik, işsizlik, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta poliçeleri için hizmet erbabı tarafından ödenen primler ücretin gerçek safi değerinin tespitinde indirim konusu yapılabilmektedir.

İndirim konusu yapılacak primler toplamı, ödendiği ayda elde edilen ücretin %15'ini ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşamaz. Cumhurbaşkanı bu bentte yer alan oranları yarısına kadar indirmeye, iki

katına kadar artırmaya ve belirtilen haddi, asgari ücretin yıllık tutarının iki katını geçmemek üzere yeniden belirlemeye yetkilidir.

Ücretin safi tutarının tespitinde dikkate alınacak sigorta primleri;

- Mükellefin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait birikim priminin alındığı hayat sigortalarına ödenen primlerin %50'si ile
- Ölüm, kaza, hastalık, sağlık, engellilik, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta primlerinin %100'ünden,

oluşmaktadır.

İndirim konusu yapılacak primlerin toplamı, ödendiği ayda elde edilen ücretin %15'ini ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşamayacaktır. 2019 yılı gelirlerine ilişkin olarak kullanılacak olan asgari ücretin yıllık brüt tutarı (2.558,40 X 12=) 30.700,80 TL, 2020 yılı gelirlerine ilişkin olarak kullanılacak olan asgari ücretin yıllık brüt tutarı ise (2.943 X 12=) 35.316 TL'dir.

4.1.1.5. Sendikalara Ödenen Aidatlar

İşçi sendikalarına ödenen aidatlar, aidatın ödendiğinin sendika tarafından verilecek bir makbuzla belgelendirilmesi kaydıyla, vergi matrahının tayininde gayrisafi ücret tutarından indirilebilecektir.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu hükümleri uyarınca kamu görevlileri sendikalarından birisine üye olup, kendisinden sendika tarafından belirlenen tutar kadar kesilen sendika aidatı ücretin safi tutarının tespitinde matrahtan indirim konusu yapılabilecektir.

Sendika aidatı işverenler tarafından ücretlerden kesilmek suretiyle ödenmekte ise ve bu şekilde ödenen aidatın ücret bordrosunda gösterilmesi durumunda makbuz aranmaz.

4.1.1.6. Engellilik İndirimi

Gelir Vergisi Kanunu'na göre çalışma gücünün asgari %80'ini kaybetmiş bulunan hizmet erbabı birinci derece engelli, asgari %60'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ikinci derece engelli, asgari %40'ını kaybetmiş

bulunan hizmet erbabı ise üçüncü derece engelli sayılır ve elde ettikleri ücret gelirlerinden aşağıda belirtilen aylık engellilik indirimi tutarları indirilir.

-2020 yılında elde edilecek ücret gelirlerinde dikkate alınacak engellilik indirimi aylık tutarları şöyledir:

Birinci derece engelliler için	1.400 TL
İkinci derece engelliler için	790 TL
Üçüncü derece engelliler için	350 TL

-2019 yılında elde edilen ücret gelirlerinin yıllık beyanname ile beyanında dikkate alınacak engellilik indirimi yıllık tutarları şöyledir:

Birinci derece engelliler için (1.200 X 12)	14.400 TL
İkinci derece engelliler için (650 X 12)	7.800 TL
Üçüncü derece engelliler için (290 X 12)	3.480 TL

Ücretli kişinin kendisi engelli ise engellilik indirimi tutarı gelir vergisi kesintisi yapılırken ücret matrahından indirilerek uygulanır. Bu indirimden bakmakla yükümlü olduğu engelli kişi bulunan hizmet erbabı da yararlanır.

Ayrıca ücret gelirlerini yıllık beyanname ile beyan eden ve bakmakla yükümlü olduğu engelli kişi bulunan hizmet erbabı da engellilik indiriminden yararlanabilecektir.

Ücret geliri yıl içinde kesintiye tabi olmadığı için gelir vergisi beyanamesi veren hizmet erbapları da bu indirimi yıllık olarak hesaplayıp beyanname üzerinden indirebilirler. Ancak, yıl içinde ücret matrahından indirim konusu yapılan engellilik indirimi tutarının ikinci kez yıllık beyannameye indirim konusu yapılması mümkün değildir.

Öte yandan, Gelir Vergisi Kanunu'nun 36 ncı maddesine göre dar mükellefiyete tabi kimseler hakkında bu indirim uygulanmayacaktır.

4.1.2. ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİ

4.1.2.1. Asgari Geçim İndiriminden Yararlanacak ve Yararlanamayacak Olan Ücretliler

Asgari geçim indirimi uygulamasından, ücretleri gerçek usulde vergilendirilenler yararlanabilir.

Ancak;

- Ücretleri diğer ücret kapsamında vergilendirilen hizmet erbabı,
- Ücret geliri elde etmeyen diğer gerçek kişiler,
- Başka bir kanun hükmü (4490 Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu, 4691 Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu vb.) uyarınca ücretlerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmayanlar,
- Dar mükellefiyet kapsamında ücret geliri elde edenler,

asgari geçim indiriminden yararlanamazlar.

4.1.2.2. Asgari Geçim İndirimi Tutarının Hesaplanması

Asgari geçim indirimi, ücretin elde edildiği takvim yılı başında geçerli olan ve sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgari ücretin yıllık brüt tutarına;

- Mükellefin kendisi için % 50'si,
- Çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan eşi için % 10' u,
- Çocukların her biri için ayrı ayrı olmak üzere; ilk iki çocuk için 7,5'i,
- Üçüncü çocuk için %10'u,
- Diğer çocuklar için % 5'i,

olmak üzere ücretlinin şahsi ve medeni durumu dikkate alınarak hesaplanan indirim oranlarının uygulanması sonucu bulunacak tutarın gelir vergisi tarifesinin birinci gelir dilimine karşılık gelen %15'lik oranla çarpımı sonucunun 12'ye bölünmesiyle her aya isabet eden tutar hesaplanır. Hesaplanan bu tutar ise ödenecek gelir vergisinden mahsup edilir. Hesaplama kullanılan formül şöyledir:

$$\text{AGİ Yıllık Tutarı} = (\text{Asgari Ücretin Yıllık Brüt Tutarı} \times \text{AGİ Oranı}) \times \%15$$

2020 yılında ödenecek asgari geçim indirimi tutarının hesaplamasında 2020 takvim yılı başında geçerli olan asgari ücretin yıllık brüt tutarı olan (2.943 X 12=) 35.316 TL dikkate alınacaktır.

Asgari geçim indiriminin yıllık tutarı, her ücretli için asgari ücret üzerinden hesaplanan yıllık vergi tutarını aşmayacak ve yıl içerisinde asgari ücret tutarında meydana gelen değişiklikler, asgari geçim indirimi uygulamasında dikkate alınmayacaktır.

2019 yılında tevkifata tabi tutulmayan ücret geliri nedeniyle yıllık beyanname veren ve asgari geçim indiriminden yararlanmak isteyen ücretliler, yıllık beyannameye hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilecek asgari geçim indirimi tutarını hesaplarken 2019 yılının bilgilerini dikkate alarak hesaplama yapacaklardır.

Örnek: Eşi çalışmayan ve 2 çocuğu bulunan, ücretli olarak çalışan Mükellef (A)'nın 2020/Ocak ayında yararlanabileceği asgari geçim indirimi tutarı şu şekilde hesaplanacaktır.

2020 yılında asgari ücret yıllık brüt tutarı (2.943 X 12=)	35.316 TL
Mükellefin asgari geçim indirimi oranı - Kendisi için %50 - Eşi için %10 - İlk iki çocuk için (%7,5 + %7,5=) %15	%75
Asgari geçim indirimine esas tutar (35.316 X %75=)	26.487 TL
Asgari geçim indiriminin yıllık tutarı (26.487 X %15=)	3.973,05 TL
Asgari geçim indiriminin aylık tutarı (3.973,05/12=)	331,09 TL

4.1.2.3. Asgari Geçim İndiriminde, Aile Fertlerinin, Emekli Maaşı Olanların ve Boşananların Durumu

Asgari geçim indirimi uygulamasında;

- Asgari geçim indirimi, ücret geliri elde eden aile fertlerinden her biri için ayrı ayrı hesaplanacaktır.
- Sadece ücret geliri elde eden eş, “çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan eş” kapsamında değerlendirilmeyecektir. Bunlar dışındakiler ise çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan eş kapsamında değerlendirilecek olup, münhasıran emekli maaşı alanlar da çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan eş olarak kabul edilecektir.
- Eşlerin her ikisinin de ücretli olması halinde çocuklar yalnızca sosyal güvenlik yönünden tabi oldukları eşin bildirimine dahil edilecektir.
- Boşananlar için indirim tutarının hesabında, nafakasını sağladıkları çocuk sayısı dikkate alınacaktır.

Yıl içinde iş yeri ve işvereni değişen ücretliler, yeni iş yerlerinde veya işverenleri nezdinde çalışmaya başladıkları aydan itibaren asgari geçim indiriminden yararlanmaya devam edeceklerdir.

4.1.2.4. Engellilik İndiriminden Faydalanan Ücretlilerde Asgari Geçim İndirimi Uygulaması

Engellilik indiriminden yararlanan ücretlinin gelir vergisi matrahı hesaplanırken engellilik indirimi düşülecek, kalan gelir vergisi matrahı üzerinden hesaplanan gelir vergisi tutarından da yıllık asgari geçim indirimi tutarının 1/12’si mahsup edilecektir. İndirilecek tutar, kalan gelir vergisi tutarını aşamayacak ve asgari geçim indirimi farkı diğer dönemlerde de değerlendirilmeyecektir.

Örnek: Eşi ücretli olarak çalışan, 2 çocuğu olan ve 2. derece engellilik indiriminden faydalanan asgari ücretli olarak çalışan Mükellef (B)’nin, 2020/Ocak ayı asgari geçim indirimi tutarı şu şekilde hesaplanacaktır.

2020 yılında asgari ücret yıllık brüt tutarı (2.943 X 12=)	35.316 TL
Mükellefin asgari geçim indirimi oranı - Kendisi için %50 - Çocukları için (%7,5 + %7,5=) %15	% 65
Asgari geçim indirimine esas tutar (35.316 X % 65=)	22.955,40 TL
Asgari geçim indiriminin yıllık tutarı (22.955,40 X % 15=)	3.443,31 TL

Hesaplanan yıllık tutarın 1/12'si olan (3.443,31/12=) 286,94 TL aylık olarak hesaplanan gelir vergisi tutarından mahsup edilecektir. Bu ücretlinin 2020/Ocak ayı için, asgari geçim indirimi mahsup işlemi aşağıdaki şekilde gerçekleştirilecektir:

2020 yılı Ocak ayı brüt ücreti	2.943 TL
2020 yılı Ocak ayı brüt ücret tutarından indirilecek sigorta primi ve işsizlik sigortası primi tutarı (2.943 X %15=)	441,45 TL
2020 yılı Ocak ayı tevkifat matrahı (2.943 – 441,45=)	2.501,55 TL
İkinci derece engellilik indirimi tutarı	790 TL
Engellilik indirimi düşüldükten sonra kalan tevkifat matrahı	1.711,55 TL
2020 yılı Ocak ayı ücretinden hesaplanan gelir vergisi	256,73 TL
2020 yılı Ocak ayı mahsup edilecek AGİ tutarı	286,94 TL
2020 yılı Ocak ayı ödenecek gelir vergisi	–
2020 yılı Ocak ayında yararlanılacak AGİ tutarı	256,73 TL

Gelir vergisi hesaplanırken, %15 oranında sigorta primi ve işsizlik sigortası prim kesintisi yapılmıştır. 2020 yılı Ocak ayı brüt ücreti olan 2.943 TL'den (2.943 X %15=) 441,45 TL sigorta primi ve işsizlik sigortası primi indirilecektir. Dolayısıyla 2020 yılı Ocak ayı tevkifat matrahı (2.943 - 441,45=) 2.501,55 TL olacaktır. Bu ücretlinin gelir vergisi matrahı hesaplanırken engellilik indirimi de mahsup edilecek, engellilik indiriminin mahsubundan sonra kalan gelir vergisi matrahı üzerinden hesaplanan gelir vergisi tutarından da yıllık asgari geçim indirimi tutarının 1/12'si olan 286,94 TL mahsup edilecektir. Mahsup edilecek tutar hesaplanan gelir

vergisi tutarını aşamayacağından ücretli yalnızca 256,73 TL'lik asgari geçim indirimi tutarından yararlanacak olup kalan 30,21 TL'lik tutar sonraki dönemlere devredilemeyecektir.

4.1.2.4.1. 2020 Yılı Asgari Geçim İndirimi Tutarları

2020 yılında tevkifata tabi ücret geliri elde eden ücretlilerin yararlanabileceği asgari geçim indirimi tutarları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

ASGARI GEÇİM İNDİRİMİNİN HESAPLANMASINA İLİŞKİN TABLO (Asgari ücret; 2020 yılı için aylık 2.943 TL, yıllık 35.316 TL olarak belirlenmiştir.)				
ÜCRETLİNİN MEDENİ DURUMU (1)	ORAN (%) (2)	MATRAH (Yıllık Brüt Asgari Ücret X AĞİ Oranı) (3)	YILLIK İNDİRİM TUTARI [[3] X %15] (4)	AYLIK İNDİRİM TUTARI [(4)/12] (5)
Bekâr	50.00	17.658,00	2.648,70	220,73
Evli eşi çalışmayan	60.00	21.189,60	3.178,44	264,87
Evli eşi çalışmayan 1 çocuklu	67.50	23.838,30	3.575,75	297,98
Evli eşi çalışmayan 2 çocuklu	75.00	26.487,00	3.973,05	331,09
Evli eşi çalışmayan 3 çocuklu*	85.00	30.018,60	4.502,79	375,23
Evli eşi çalışan	50.00	17.658,00	2.648,70	220,73
Evli eşi çalışan 1 çocuklu	57.50	20.306,70	3.046,01	253,83
Evli eşi çalışan 2 çocuklu	65.00	22.955,40	3.443,31	286,94
Evli eşi çalışan 3 çocuklu	75.00	26.487,00	3.973,05	331,09
Evli eşi çalışan 4 çocuklu	80.00	28.252,80	4.237,92	353,16
Evli eşi çalışan 5 çocuklu*	85.00	30.018,60	4.502,79	375,23

* Asgari ücretin 2020 yılı gelir vergisi tutarı aylık **375,23 TL** olduğundan asgari geçim indirimi 2020 yılında aylık **375,23 TL**'yi aşamayacaktır.

4.1.2.5. Medeni Halin ve Çocuk Sayısının Değişmesi Durumunda Asgari Geçim İndirimi

Ücretliler, medeni durumları ve çocuk sayıları ile eşinin iş ve gelir durumu hakkında "Aile Durumu Bildirimi" ile işverenlerine bildirimde bulunacaklardır. Durumlarında herhangi bir değişiklik olması halinde (evlenme, boşanma, ölüm, doğum vb.) bu değişiklikleri işverene bir ay içerisinde bildireceklerdir. Asgari geçim indirimi oranını etkileyen

değişiklikler, söz konusu değişikliğin işverene bildirildiği tarih itibarıyla uygulanacaktır.

4.1.2.6. Yıllık Beyanname Veren Ücretlilerde Asgari Geçim İndirimi Uygulaması

Ücretlerinden vergi kesintisi yapılmayan ve bu nedenle ücretlerini yıllık beyanname ile beyan etmek zorunda olan ücretlilerde asgari geçim indirimi, yıllık beyannameye hesaplanan gelir vergisinin ücret gelirlerine isabet eden tutarından mahsup edilmesi suretiyle gerçekleştirilecektir. Bu kapsamdaki ücretliler, yıllık beyannamelerine 265 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ekinde yer alan “Aile Durumu Bildirimi”ni doldurarak ekleyeceklerdir.

Kesintiye tabi olmayan ücretlerini yıllık beyanname ile beyan etmek zorunda olan ücretliler bu beyannameye diğer gelir unsurlarını da dahil etmeleri halinde asgari geçim indirimi, yıllık beyannameye sadece ücret gelirlerine isabet eden gelir vergisinden mahsup edilecektir.

Birden fazla işverenden kesinti yoluyla vergilendirilen ücret geliri elde edilmesi dolayısıyla ücret gelirinin yıllık beyanname ile beyan edilmesi halinde, yıl içinde işveren aracılığıyla asgari geçim indiriminden yararlanılması nedeniyle, yıllık beyannameye asgari geçim indiriminden yararlanılması mümkün değildir.

Ücretlerinden vergi kesintisi yapılan ve işverenler aracılığıyla yıl içinde asgari geçim indiriminden yararlanan mükelleflerin, kesintiye tabi ücret gelirlerini yıllık beyannameye dahil etmeleri halinde, beyan edilen gelir üzerinden hesaplanan vergiden, yıl içinde kendisine ödenen ücret üzerinden kesilen gelir vergisinin asgari geçim indirimi mahsup edilmeden önceki tutarı mahsup edilecektir. Böylelikle, kaynakta vergileme sırasında ücretliye ödenmiş olan asgari geçim indirimi tutarlarının, yıllık beyanname üzerinden yapılan vergileme sonucunda da ücretlide kalması sağlanmış olacaktır.

4.1.2.7. Yıllık Beyannameye Mahsup Edilecek 2019 Yılı Asgari Geçim İndirimi Tutarları

ASGARİ GEÇİM İNDİRİMİNİN HESAPLANMASINA İLİŞKİN TABLO (Asgari ücret; 2019 yılı için aylık 2.558,40 TL, yıllık 30.700,80 TL olarak belirlenmiştir.)				
ÜCRETİNİN MEDENİ DURUMU (1)	ORAN (%) (2)	MATRAH (Yıllık Brüt Asgari Ücret X AGİ Oranı) (3)	YILLIK İNDİRİM TUTARI [(3) X %15] (4)	AYLIK İNDİRİM TUTARI [(4)/12] (5)
Bekâr	50.00	15.350,40	2.302,56	191,88
Evlî eşi çalışmayan	60.00	18.420,48	2.763,07	230,26
Evlî eşi çalışmayan 1 çocuklu	67.50	20.723,04	3.108,46	259,04
Evlî eşi çalışmayan 2 çocuklu	75.00	23.025,60	3.453,84	287,82
Evlî eşi çalışmayan 3 çocuklu	85.00	26.095,68	3.914,35	326,20
Evlî eşi çalışan	50.00	15.350,40	2.302,56	191,88
Evlî eşi çalışan 1 çocuklu	57.50	17.652,96	2.647,94	220,66
Evlî eşi çalışan 2 çocuklu	65.00	19.955,52	2.993,33	249,44
Evlî eşi çalışan 3 çocuklu	75.00	23.025,60	3.453,84	287,82
Evlî eşi çalışan 4 çocuklu	80.00	24.560,64	3.684,10	307,01
Evlî eşi çalışan 5 çocuklu	85.00	26.095,68	3.914,35	326,20

4.1.3. GERÇEK USULE TABİ ÜCRETLERİN VERGİLENDİRİLMESİ

Gerçek usule tabi ücretlerin vergilendirilmesi iki şekilde yapılmaktadır:

- Ücretten işveren tarafından vergi kesintisi yapılması,
- Elde edilen ücretin yıllık beyanname ile beyan edilmesi.

4.1.3.1. Kesinti Yoluyla Vergilendirme

Ücretin ödenmesi sırasında sorumlular tarafından verginin kesilerek vergi dairelerine yatırılmasına kesinti (tevkifat) usulü denilmektedir. Gerçek usulde elde edilen ücretlerin vergilendirilmesi esas olarak bu yöntemle yapılmaktadır.

4.1.3.2. Ücretin Yıllık Beyanname ile Beyan Edilmesi

2019 yılında tek işverenden alınmış ve kesinti suretiyle vergilendirilmiş ücret gelirleri için tutarı ne olursa olsun yıllık beyanname verilmeyecek,

diğer gelirler için beyanname verilmesi halinde de bu gelirler beyannameye dahil edilmeyecektir.

Ancak, 7194 sayılı Kanun ile Gelir Vergisi Kanunu'nun 86 ncı maddesinde yapılan düzenlemeye göre; 01.01.2020 tarihinden sonra tek işverenden alınan tevkif suretiyle vergilendirilmiş ücret tutarının vergi tarifesinin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı (2020 yılı için 600.000 TL) aşması durumunda yıllık beyanname verilmesi gerekecektir. Ayrıca, birden fazla işverenden tevkifata tabi ücret almakla beraber, birinciden sonraki işverenden alınan ücretlerinin toplamı, vergi tarifesinin ikinci gelir diliminde yer alan tutarı (2020 yılı için 49.000 TL) aşması halinde yıllık beyanname verilecektir. İkinci işverenden alınan ücret geliri ikinci gelir diliminde yer alan tutarı (2020 yılı için 49.000 TL) aşmamakla birlikte birinci işverenden elde edilen dâhil ücret gelirleri toplamı vergi tarifesinin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı (2020 yılı için 600.000 TL) aşan mükelleflerin de yıllık beyanname vermesi gerekecektir.

Kesintiye tabi tutulmamış ücret gelirleri için ise bu Rehberin '4.2. Diğer Ücretler' bölümünde açıklanan diğer ücretler hariç, tutarı ne olursa olsun yıllık beyanname verilecektir.

Ücret gelirlerinin yıllık beyannameye dahil edilmesi halinde, beyan edilen gelir üzerinden hesaplanan vergiden, yıl içinde ödenen ücret üzerinden kesilen gelir vergisinin asgari geçim indirimi düşülmeden önceki tutarı mahsup edilecektir.

2019 yılında elde ettikleri ücret gelirleri nedeniyle beyanname vermek zorunda olanlar;

- Birden fazla işverenden kesinti yoluyla vergilendirilmiş ücret geliri elde eden ücretlilerden, birden sonraki işverenden aldıkları ücretlerin toplamı 40.000 TL'yi (Gelir Vergisi Kanunu'nun 103 üncü maddesinde yazılı tarifinin ikinci gelir diliminde yer alan tutar) aşan ücretliler,
- Ücretlerini yabancı bir memleketteki işverenden doğrudan doğruya alan hizmet erbabı (istisna kapsamında olanlar hariç),
- İstisnadan faydalanmayan yabancı elçilik ve konsolosluk memur ve hizmetlileri,
- Hazine ve Maliye Bakanlığınca yıllık beyanname ile bildirilmesi

gerekli görülen ücret ödemesi yapılanlar,

- Ücreti kesinti yoluyla vergilendirilmeyen yukarıda sayılanlar dışında kalan ücretliler.

Öte yandan dar mükellef gerçek kişiler, tamamı Türkiye’de tevkif suretiyle vergilendirilmiş olan ücret gelirleri için yıllık beyanname vermeyecekler ve diğer gelirleri için beyanname vermeleri halinde de bu gelirlerini beyannameye dahil etmeyeceklerdir.

4.1.3.2.1. Birden Fazla İşverenden Alınan Ücretler

Birden fazla işverenden tevkif yoluyla vergilendirilmiş ücret alan ve birden sonraki işverenden aldıkları ücretlerin toplamı Gelir Vergisi Kanunu’nda yazılı tarifenin ikinci gelir diliminde yer alan tutarı (2019 yılı için bu tutar 40.000 TL’dir.) aşmayan mükelleflerin, tamamı kesinti yoluyla vergilendirilmiş ücretleri yıllık beyanname ile beyan edilmeyecektir. Ancak, birden sonraki işverenden alınan tevkifata tabi ücretlerin toplamı 40.000 TL’yi aşması durumunda, ücretlerin tamamı (ilk işverenden alınan ücret de dahil olmak üzere) yıllık beyannameye dahil edilecektir. Birden fazla işverenden ücret alınması halinde, birinci işverenden alınan ücretin hangisi olacağı ücretli tarafından serbestçe belirlenecektir.

7194 sayılı Kanun ile Gelir Vergisi Kanunu’nun 86 ncı maddesinde yapılan düzenlemeye göre; 01.01.2020 tarihinden sonra birden fazla işverenden tevkifata tabi ücret almakla beraber, birinciden sonraki işverenden alınan ücretlerinin toplamı, vergi tarifesinin ikinci gelir diliminde yer alan tutarı (2020 yılı için 49.000 TL) aşması halinde yıllık beyanname verilecektir. İkinci işverenden alınan ücret geliri ikinci gelir diliminde yer alan tutarı (2020 yılı için 49.000 TL) aşmamakla birlikte birinci işverenden elde edilen dâhil ücret gelirleri toplamı vergi tarifesinin dördüncü gelir diliminde yer alan tutarı (2020 yılı için 600.000 TL) aşan mükelleflerin de yıllık beyanname vermesi gerekecektir.

Gayrisafi ücret tutarından Gelir Vergisi Kanunu’nun 63 üncü maddesinde yer alan indirimler yapıldıktan sonra bulunan gerçek safi tutar üzerinden, Gelir Vergisi Kanunu’nun 31 inci maddesinde yer alan engellilik indiriminin düşülmesi sonrasında bulunan vergi matrahının, Gelir Vergisi Kanunu’nun 86 ncı maddesine göre ücret gelirinin beyan sınırını aşıp aşmadığının tespitinde dikkate alınması gerekmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamaya göre 2019 yılında elde edilen ücret gelirin e ilişkin örnek aşaşıda yer almaktadır.

Birinci işverenden alınan ücret (gayrisafi ücret)	84.000 TL
İkinci işverenden alınan ücret (gayrisafi ücret)	66.000 TL
Üçüncü işverenden alınan ücret (gayrisafi ücret)	45.000 TL
Ücret toplamları	195.000 TL
İkinci derece engelliler için indirim tutarı (650 X 12=)	7.800 TL

Mükellefin birinci işveren olarak 84.000 TL ücret aldığı işvereni seçmesi durumunda, diğer işverenlerden aldığı ücret toplamının 2019 yılı beyanname verme sınırı olan 40.000 TL ile kıyaslamasında; gayrisafi ücret tutarlarından GVK'nın 63/2. bendine göre %14 sigorta primi ve % 1 işsizlik sigortası primi toplamı olan % 15 oranı uygulanarak sigorta kesintisi yapılacaktır.

Ayrıca, GVK'nın 31. maddesine göre de gayrisafi ücret tutarından yıllık engellilik indirimi tutarının da düşülmesi gerekmektedir.

$$66.000 - 9.900 = 56.100 \text{ TL}$$

$$45.000 - 6.750 = 38.250 \text{ TL}$$

$$\text{Engellilik indirimi tutarı} = 650 \times 12 = 7.800 \text{ TL}$$

$$56.100 + 38.250 = 94.350 - 7.800 = 86.550 \text{ TL}$$

Buna göre, birden sonraki işverenlerden alınan ücret toplamı 86.550 TL ücret beyan sınırı olan 40.000 TL'yi aştığı için birinci işverenden elde ettiği ücret de dahil olmak üzere 195.000 TL beyan edecektir.

2019 yılında tevkifata tabi olarak birden fazla işverenden elde edilen ücret gelirlerinin yıllık beyanname ile beyanı ile ücret geliri ve diğer gelir unsurlarının birlikte elde edilmesi durumunda beyan edilecek gelirin tespitine ilişkin örnekler aşaşıda yer almaktadır.

Örneklerde, ücret ve diğer gelir unsurlarından yıl içinde yapılan gelir vergisi tevkifat tutarları dikkate alınmamış olup; yıllık beyanname ile beyan edilen gelir unsurları ile ilgili olarak yıl içinde tevkif suretiyle ödenen vergilerin beyanname de hesaplanan gelir vergisinden mahsup edileceği tabiidir.

Örneklere; gelir vergisi hesaplanırken, ücret gelirlerinden %15 oranında sigorta prim ve işsizlik sigortası prim kesintisi yapıldığı varsayılmıştır.

Örnek: Mükellef (C), 2019 yılında üç ayrı işverenden ücret geliri elde etmiş ve ücretlerin tamamı kesinti yoluyla vergilendirilmiştir.

Birinci işverenden alınan ücret	114.000 TL
İkinci işverenden alınan ücret	23.000 TL
Üçüncü işverenden alınan ücret	12.000 TL
Beyan edilecek gelir tutarı	Yok

Örnekte yer alan ve birinci işverenden alınan ücret toplama dahil edilmeyecek olup, ikinci ve üçüncü işverenden alınan (23.000 + 12.000 =) 35.000 TL ücretler toplamı 40.000 TL'lik beyan sınırını aşmadığından ücret gelirlerinin tamamı beyan edilmeyecektir.

Örnek: Mükellef (D), 2019 yılında üç ayrı işverenden tamamı tevkif yoluyla vergilendirilmiş ücret geliri elde etmiştir.

Birinci işverenden alınan ücret	96.000 TL
İkinci işverenden alınan ücret	64.000 TL
Üçüncü işverenden alınan ücret	36.000 TL
Beyan edilecek gelir tutarı	196.000 TL

Birinci işverenden alınan ücret toplama dahil edilmeyecek olup, ikinci ve üçüncü işverenden alınan ücretler toplamı (64.000 + 36.000) = 100.000 TL, 40.000 TL'lik beyan sınırını aştığı için birinci işverenden aldığı 96.000 TL de dahil olmak üzere 196.000 TL ücret gelirinin tamamı beyan edilecektir.

Örnek: Serbest meslek erbabı Mükellef (E), 2019 yılında serbest meslek kazancının yanında tamamı kesinti yoluyla vergilendirilmiş iki işverenden ücret geliri elde etmiştir.

Serbest meslek kazancı	132.000 TL
Birinci işverenden alınan ücret	87.000 TL
İkinci işverenden alınan ücret	38.000 TL
Beyan edilecek gelir tutarı	132.000 TL

Mükellef elde etmiş olduğu serbest meslek kazancı nedeniyle mutlaka beyanname verecektir. Birinci işverenden alınan hariç, ikinci işverenden alınan ücret geliri ise 40.000 TL'lik beyan sınırını aşmadığından ücret gelirleri beyannameye dahil edilmeyecektir.

4.1.3.2.2. Yabancı Bir Ülkedeki İşveren Tarafından Doğrudan Doğruya Ödenen Ücretler

Yabancı ülkelerde bulunan işverenlerden alınan ve tevkifata tabi olmayan ücretler (varsa Türkiye dahilindeki kazanç ve iratlarıyla birlikte) ikametgâhın bulunduğu yerin vergi dairesine yıllık beyanname ile beyan edilir.

Ancak; Gelir Vergisi Kanunu'nun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (14) numaralı bendine göre;

- Kanunî ve iş merkezi Türkiye'de bulunmayan dar mükellefiyete tabi işverenlerin yanında çalışan hizmet erbabına, işverenin Türkiye dışında elde ettiği kazançları üzerinden döviz olarak ödediği ücretler gelir vergisinden istisna edilmiştir.

Bu istisnanın uygulanabilmesi için;

- ✓ Türkiye'de hizmet arz eden gerçek kişinin bağlı bulunduğu işverenin dar mükellef kurum olması, bu kurumun da Türkiye'de hiçbir şekilde kazanç elde edecek mahiyette faaliyette bulunmaması,
- ✓ Dar mükellef kurumda çalışan kişinin hizmet erbabı ve yapılan ödemenin de ücret niteliğinde olması,
- ✓ Dar mükellef kurumun Türkiye'deki personeline yapacağı ödemenin bu kurumun yurtdışı kazançlarından karşılanması,
- ✓ Ücretin döviz olarak ödenmesi,
- ✓ Ödenen ücretin dar mükellef kurumun Türkiye'deki hesaplarına

gider olarak kaydedilmemesi,

şartlarını bir arada taşıması gerekmektedir.

- Kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayan dar mükellefiyete tabi işverenlerin, Ticaret Bakanlığından alınan izne istinaden kurulan bölgesel yönetim merkezlerinde münhasıran merkezin faaliyet izni kapsamında istihdam ettikleri hizmet erbabına, Türkiye dışında elde ettiği kazançları üzerinden döviz olarak ödediği ücretlerinin gelir vergisinden istisna edildiği hükme bağlanmıştır.

Bu istisnanın uygulanabilmesi için;

- ✓ İşveren sıfatıyla ücret ödemesinde bulunan kurumların, Türkiye’de kanuni ve iş merkezinin bulunmaması,
- ✓ Dar mükellef kurumda çalışan kişinin hizmet erbabı (ücretli) ve yapılan ödemenin ücret olması,
- ✓ Dar mükellef kurumun ücret ödemesi yaptığı hizmet erbabının Ticaret Bakanlığından alınan izne istinaden kurulan bölgesel yönetim merkezlerinde faaliyet izni kapsamında istihdam edilmesi,
- ✓ Dar mükellef kurumun Türkiye’deki personeline yapılacak ödemenin bu kurumun yurt dışı kazançlarından karşılanması,
- ✓ Ücretlerin döviz olarak ödenmesi,

şartlarını bir arada taşıması gerekmektedir.

Örnek: (Y) Firmasının İzmir’deki irtibat bürosunda çalışan Mükellef (F)’ye işvereni tarafından Türkiye dışında elde ettiği kazançları üzerinden 2019 yılında 90.000 Dolar tevkifata tabi tutulmamış ücret ödenmiştir. Gelir Vergisi Kanunu’nun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının (14) numaralı bendine göre döviz olarak ödenen ücretler gelir vergisinden istisna olduğundan ödevli yıllık beyanname vermeyecektir.

4.1.3.2.3. Yabancı Elçilik ve Konsolosluklarda Çalışan ve İstisnadan Faydalanmayan Memur ve Hizmetlilere Ödenen Ücretler

Yabancı ülkelerin Türkiye’de bulunan elçi, maslahatgüzar ve konsolosları ile elçilik ve konsolosluklara mensup olan ve o ülkenin uyruğunda bulunan

memurları dışında kalan memur ve hizmetlilerin yalnızca bu işlerden dolayı aldıkları ücretler, karşılıklı olmak koşuluyla gelir vergisinden istisna edilmiştir.

Karşılıklılık esasının uygulanmadığı durumlarda karşılık esasına uymayan ülkenin Türkiye'deki temsilciliğinde çalışan memurlar istisnadan yararlanamazlar. Bu durumda ücret sahipleri elde ettikleri tevkifatsız ücret gelirini yıllık gelir vergisi beyannamesiyle oturdukları mahallin vergi dairesine beyan edeceklerdir.

Örnek: Ankara'daki (A) Büyükelçiliğinde çalışan Türk uyruklu Mükellef (G), 2019 yılında 105.000 TL ücret geliri elde etmiştir. Karşılıklılık ilkesinin geçerli olmaması nedeniyle, anılan personelin elde ettiği ücret istisna kapsamında değildir.

Buna göre, (A) Büyükelçiliğinde çalışan Türk uyruklu personelin, ücretinden tevkifat yapılmadığından ve karşılıklılık esasının geçerli olmaması nedeniyle, 105.000 TL ücret gelirinin tamamını yıllık beyanname ile beyan edecektir.

4.1.4. YILLIK BEYANNAMEYE DAHİL EDİLEN GELİRLERDEN YAPILACAK İNDİRİMLER

Yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlere ilişkin indirimler Gelir Vergisi Kanunu'nun 89. maddesi ile diğer kanunlarda belirtilmiştir. Gelir vergisi matrahının tespitinde gelir vergisi beyannamesinde bildirilecek gelirlere indirimlerin yapılabilmesi için yıllık beyanname ile bildirilecek bir gelirin bulunması ve yapılacak indirimlerin ilgili mevzuatta belirtilen şartları taşıması gerekmektedir.

Ücret gelirin'e ilişkin verilecek gelir vergisi beyannamesinde vergi matrahının tespitinde bildirilecek gelirlere aşağıdaki indirimler yapılabilir:

1. Hayat/şahıs sigorta primleri,
2. Eğitim ve sağlık harcamaları,
3. Engellilik indirimi (Bu indirimden bakmakla yükümlü olduğu engelli kişi bulunan hizmet erbabı da yararlanır.),

4. Beyan edilecek gelirden sınırlı olarak indirilebilecek bağış ve yardımlar ile tamamı indirilebilecek bağış ve yardımlar,
5. Sponsorluk harcamaları,
6. Cumhurbaşkanınca başlatılan yardım kampanyalarına yapılan aynı ve nakdi bağışlar,
7. İktisadi işletmeleri hariç, Türkiye Kızılay Derneğine ve Türkiye Yeşilay Cemiyetine makbuz karşılığı yapılan nakdi bağış ve yardımlar,
8. Bireysel katılım yatırımcısı indirimi,
9. Diğer kanunlara göre tamamı indirilecek bağış ve yardımlar.

4.1.4.1. Hayat/Şahıs Sigorta Primleri

Beyan edilen gelirin %15'ini ve asgari ücretin yıllık tutarını aşmamak şartıyla (Bu şartın tespitinde işverenler tarafından ücretliler adına bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları ile 63 üncü maddenin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi ve bu bent kapsamında indirim konusu yapılacak prim ödemelerinin toplam tutarı birlikte dikkate alınır.) mükellefin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait hayat sigortalarına ödenen primlerin %50'si ile ölüm, kaza, hastalık, sağlık, engellilik, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta primleri yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlerden indirilir.

Sigortanın Türkiye'de kâin ve merkezi Türkiye'de bulunan bir emeklilik veya sigorta şirketi nezdinde akdedilmiş olması, prim tutarlarının gelirin elde edildiği yılda ödenmiş olması ve ücret geliri elde edenlerin ücretlerinin safi tutarının hesaplanması sırasında ayrıca indirilmemiş bulunması şartıyla, eşlerin veya çocukların ayrı beyanname vermeleri halinde, bunlara ait prim kendi gelirlerinden indirilir.

Konu ile ilgili olarak yayımlanan 25.10.2012 tarih ve 85 no.lu Gelir Vergisi Sirkülerinde yapılan açıklamalara göre; vergiye tabi ücret matrahının tespitinde dikkate alınacak sigorta primleri, sigortanın Türkiye'de kâin ve merkezi Türkiye'de bulunan bir emeklilik veya sigorta şirketi nezdinde akdedilmiş olması şartıyla;

- ✓ Ücretlinin şahsına, eşine ve küçük çocuklarına ait birikim priminin alındığı hayat sigortası poliçeleri için hizmet erbabı tarafından ödenen primlerin %50'si ile

- ✓ Ölüm, kaza, sağlık, hastalık, engellilik, işsizlik, analık, doğum ve tahsil gibi şahıs sigorta poliçeleri için hizmet erbabı tarafından ödenen primlerin tamamından,

oluşmaktadır. İndirim konusu yapılacak primlerin toplamı, ödendiği ayda elde edilen ücretin %15'ini ve yıllık olarak asgari ücretin yıllık tutarını aşamayacaktır. Yıl içinde asgari ücret tutarında meydana gelebilecek değişiklikler, indirim yapılacak tutarların hesabında dikkate alınacaktır.

Buna göre, gelirlerini yıllık beyanname ile beyan eden mükellefler, kendileri, eşi ve küçük çocukları adına ödedikleri birikim priminin alındığı hayat sigortası poliçeleri için primlerin %50'sini, birikimli sigortalar dışında kalan yaşam teminatı içeren şahıs sigorta primlerinin tamamını, gelir vergisi beyannamesinde bildirilecek gelirlerinden indirmeleri, beyan edilen gelirin %15'ini ve asgari ücretin yıllık tutarını aşmaması halinde mümkündür.

Öte yandan, mükelleflerce ödenen primlerin yıllık beyanname ile beyan edilen gelirden indirebilmesi için, bu primlerin yıl içinde ücretin safi tutarının tespitinde ayrıca indirilmemiş olması gerekmektedir.

4.1.4.2. Eğitim ve Sağlık Harcamaları

Aşağıda belirtilen şekilde yapılan eğitim ve sağlık harcamaları beyan edilen gelirin % 10'unu aşmaması şartıyla yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlerden indirilir:

- ✓ Eğitim ve sağlık harcamaları Türkiye'de yapılmalıdır.
- ✓ Gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olan gerçek veya tüzel kişilerden alınacak belgelerle tevsik edilmelidir.
- ✓ Söz konusu harcamalar mükellefin kendisi, eşi ve küçük çocuklarına ilişkin olmalıdır.

“Çocuk ve küçük çocuk” tabiri, mükellefle birlikte oturan veya mükellef tarafından bakılan (nafaka verilenler, evlat edinilenler ile ana veya babasını kaybetmiş torunlardan mükellefle birlikte oturanlar dâhil) 18 yaşını veya tahsilde olup 25 yaşını doldurmamış çocukları ifade etmektedir.

İndirim konusu yapılacak tutarın hesaplamasında gayrisafi hasıllardan

giderler düşüldükten, geçmiş yıl zararları ve indirimler düşülmeden önceki safi irat esas alınacaktır.

4.1.4.3. Bağış ve Yardımlar

4.1.4.3.1. Sınırlı İndirilecekler

Gelir vergisi mükellefleri; genel ve özel bütçeli kamu idareleri, il özel idareleri, belediyeler, köyler ile kamu yararına çalışan dernekler ve Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınan vakıflara yıllık toplamı beyan edilecek gelirin % 5'ini (kalkınmada öncelikli yöreler için %10'unu) aşmamak üzere, makbuz karşılığında yaptıkları bağış ve yardımları yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlerinden indirim konusu yapabilirler.

4.1.4.3.2. Sınırsız İndirilecekler

a) Genel ve özel bütçeli kamu idarelerine, il özel idarelerine, belediyelere ve köylere bağışlanan okul, sağlık tesisi ve 100 yatak (kalkınmada öncelikli yörelerde 50 yatak) kapasitesinden az olmamak üzere öğrenci yurdu ile çocuk yuvası, yetiştirme yurdu, huzurevi, bakım ve rehabilitasyon merkezi ile mülki idare amirlerinin izni ve denetimine tabi olarak yaptırılacak ibadethaneler ve Diyanet İşleri Başkanlığı denetiminde yaygın din eğitimi verilen tesislerin ve Gençlik ve Spor Bakanlığına ait gençlik merkezleri ile gençlik ve izcilik kamplarının inşası dolayısıyla yapılan harcamalar veya bu tesislerin inşası için bu kuruluşlara yapılan her türlü bağış ve yardımlar ile mevcut tesislerin faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için yapılan her türlü nakdi ve ayni bağış ve yardımların tamamı beyan edilen gelirden indirilebilecektir.

b) Fakirlere yardım amacıyla gıda bankacılığı faaliyetinde bulunan dernek ve vakıflara Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde bağışlanan gıda, temizlik, giyecek ve yakacak maddelerinin maliyet bedellerinin tamamı beyan edilecek gelirden indirilebilecektir.

c) Genel ve özel bütçeli kamu idareleri, il özel idareleri, belediyeler, köyler, kamu yararına çalışan dernekler, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve bilimsel araştırma faaliyetinde bulunan kurum ve kuruluşlar tarafından yapılan ya da Kültür ve Turizm Bakanlığınca desteklenen veya desteklenmesi uygun görülen çalışmalara ilişkin harcamalar ile bu amaçla yapılan her türlü bağış ve yardımların tamamı beyan edilen gelirden indirim konusu yapılabilecektir.

4.1.4.4. Sponsorluk Harcamaları

Gelir Vergisi Kanunu'nun 89 uncu maddesinin sekizinci bendine göre yapılan sponsorluk harcamalarının;

- Amatör spor dalları için % 100'ü,
- Profesyonel spor dalları için % 50'si,

yıllık beyanname ile bildirilecek gelirlere indirim konusu yapılabilecektir.

4.1.4.5. Cumhurbaşkanınca Başlatılan Yardım Kampanyalarına Yapılan Ayni ve Nakdi Bağışlar

Cumhurbaşkanınca başlatılan yardım kampanyalarına makbuz karşılığı yapılan ayni ve nakdi bağışların tamamı indirim konusu yapılabilecektir.

4.1.4.6. İktisadi İşletmeleri Hariç Türkiye Kızılay Derneğine ve Türkiye Yeşilay Cemiyetine Makbuz Karşılığı Yapılan Nakdi Bağış ve Yardımlar

İktisadi işletmeleri hariç, Türkiye Kızılay Derneğine makbuz karşılığı yapılan nakdi bağış ve yardımların tamamı ile Türkiye Yeşilay Cemiyetine makbuz karşılığı yapılan nakdi bağış ve yardımların tamamı indirim konusu yapılabilecektir.

4.1.4.7. Diğer Kanunlara Göre Tamamı İndirilecek Bağış ve Yardımlar

Diğer kanunlara göre tamamı indirilecek bazı bağış ve yardımlar şöyledir;

- Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına yapılan bağışlar,
- Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumuna yapılan bağışlar ve yardımlar,
- Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna yapılan bağışlar,
- Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuna yapılan bağışlar,
- Türk Silahlı Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfına yapılan bağışlar,
- Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Seferberlik Kanunu

kapsamında kurulan ormanlarda ağaçlandırma, bakım ve koruma masraflarının tamamı,

- İlköğretim ve Eğitim Kanunu uyarınca yapılan bağışlar,
- Üniversitelere, yüksek teknoloji enstitüleri ile gelirlerinin en az dörtte üçünü münhasıran Devlet üniversitelerinin faaliyetlerinin devam ettirilmesi ve desteklenmesini amaç edinmek üzere kurulan ve fiilen bu çerçevede faaliyette bulunan vakıflardan Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınanlara makbuz karşılığında yapılan bağışlar.
- 7174 sayılı Kapadokya Alanı Hakkında Kanun kapsamında kurulan idareye yapılan her türlü nakdi ve aynı bağış ve yardımlar ile sponsorluk harcamaları.

Bağış ve yardımın nakden yapılmaması halinde, bağışlanan veya yardımın konusunu teşkil eden mal veya hakkın varsa mukayyet değeri, yoksa Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre Takdir Komisyonunca tespit edilecek değeri esas alınır.

4.1.5. BEYANNAMENİN VERİLME ZAMANI VE ŞEKLİ

2019 yılında elde edilen beyana tabi ücret gelirlerinin, Yıllık Gelir Vergisi Beyannamesi ile **1-31 Mart 2020** tarihleri arasında beyan edilmesi gerekmektedir.

Beyannameler;

- **Hazır Beyan Sistemi** aracılığıyla internet ortamında,
- Bağlı bulunulan (ikametgahın bulunduğu yer vergi dairesi) vergi dairesine kağıt ortamında,
- 3568 sayılı Kanun gereği elektronik beyanname gönderme aracılık yetkisi almış meslek mensupları ile sözleşme imzalanarak e-Beyanname sisteminden,

verilebilir.

Ayrıca bu mükelleflerin takvim yılı içinde;

- Memleketi terk etmesi halinde, memleketi terkten önceki 15 gün içinde,

- Ölümü halinde ölüm tarihinden itibaren 4 ay içinde vefat eden kişi namına varislerce,

yıllık gelir vergisi beyannamesi ile beyanda bulunulması gerekmektedir.

4.1.6. HAZIR BEYAN SİSTEMİ

Beyana tabi gelirleri sadece **ücret**, gayrimenkul sermaye iradı (kira geliri), menkul sermaye iradı ile diğer kazanç ve iratlardan ibaret olan mükellefler; bu gelirlerine ilişkin beyannamelerini Başkanlığımız tarafından önceden hazırlanarak mükelleflerin onayına sunduğu kullanımı kolay ve hızlı bir sistem olan Hazır Beyan Sistemi üzerinden verebilirler.

Bu sistemden, sadece ücret, kira, menkul sermaye iradı veya diğer kazanç ve irat gelirlerini ayrı veya birlikte elde eden mükellefler yararlanabilecektir.

Sistem üzerinden hazırlanan ücret gelirine yönelik beyanname elektronik ortamda onaylandığı anda, şahıs adına vergi dairesinde mükellefiyet tesisi ve vergi tahakkuku işlemleri otomatik olarak gerçekleştirilmektedir.

Sisteme ve detaylı bilgiye Gelir İdaresi Başkanlığının www.gib.gov.tr internet adresinden veya İnteraktif Vergi Dairesinden ulaşabilirsiniz.

Ücret Gelirimize İlişkin Beyannamenizi

Biz Hazırladık, Siz Onaylayın

4.1.7. VERGİ TARİFESİ

Gelir Vergisi Kanunu'na göre; 2019 yılında elde edilen ücret gelirlerine aşağıda yer alan vergi tarifesi uygulanarak gelir vergisi hesaplanır.

Ücret gelirleri;	
18.000 TL'ye kadar	% 15
40.000 TL'nin 18.000 TL'si için 2.700 TL, fazlası	% 20
148.000 TL'nin 40.000 TL'si için 7.100 TL, fazlası	% 27
148.000 TL'den fazlasının 148.000 TL'si için 36.260 TL, fazlası	% 35
oranında vergilendirilir.	

2019 yılında elde edilen ücret dışındaki gelirlere ise aşağıda yer alan vergi tarifesi uygulanarak gelir vergisi hesaplanır. *

Ücret dışındaki gelir vergisine tabi gelirler;	
18.000 TL'ye kadar	% 15
40.000 TL'nin 18.000 TL'si için 2.700 TL, fazlası	% 20
98.000 TL'nin 40.000 TL'si için 7.100 TL, fazlası	% 27
500.000 TL'nin 98.000 TL'si için 22.760 TL, fazlası	% 35
500.000 TL'den fazlasının 500.000 TL'si için 163.460 TL fazlası	% 40
oranında vergilendirilir.	

*7194 sayılı Kanun ile Gelir Vergisi Kanunu'nun 103. maddesinde yapılan değişiklik.

2020 takvim yılı gelirlerinin vergilendirilmesinde esas alınacak vergi tarifesi ise 310 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği ile belirlenmiştir.

Gelir vergisine tabi gelirler;	
22.000 TL'ye kadar	% 15
49.000 TL'nin 22.000 TL'si için 3.300 TL, fazlası	% 20
120.000 TL'nin 49.000 TL'si için 8.700 TL (Ücret gelirlerinde 180.000 TL'nin 49.000 TL'si için 8.700 TL), fazlası	% 27
600.000 TL'nin 120.000 TL'si için 27.870 TL (Ücret gelirlerinde 600.000 TL'nin 180.000 TL'si için 44.070 TL), fazlası	% 35
600.000 TL'den fazlasının 600.000 TL'si için 195.870 TL (Ücret gelirlerinde 600.000 TL'den fazlasının 600.000 TL'si için 191.070 TL), fazlası	% 40
oranında vergilendirilir.	

4.1.7.1. Ücret Geliri ile Diğer Gelirlerin Birlikte Beyan Edilmesi Durumunda Verginin Hesaplanması

Beyannameye dahil edilen ücret gelirinin dışında başka bir gelir unsurunun da bulunması halinde; beyannameye dahil edilen vergiye tabi tüm gelirler toplamına (matrah), ücret dışındaki gelirler için geçerli olan vergi tarifesi uygulanmak suretiyle gelir vergisi hesaplanacaktır. Ancak, ücret gelirleri için yüksek matrahlara düşük oran belirlendiğinden ücret geliri dolayısıyla eksik hesaplanması gereken vergi tutarının, beyanamedeki tüm gelirlerin toplamından oluşan matrah üzerinden hesaplanan vergi tutarından düşülecek bu suretle hesaplanan gelir vergisi tutarı bulunmuş olacaktır. Ücret dışındaki gelir unsurları için yıllık beyanname veren bir mükellefin aynı anda ücret gelirinin de olması ve beyanamedeki toplam gelirin 2019 yılında 98.000 TL'yi aşması durumunda 25.02.2011 tarih ve 75 No.lu Gelir Vergisi Sirkülerinde yapılan açıklamalara göre verginin hesaplanması gerekmektedir.

4.1.8. KESİLEN VERGİLERİN MAHSUBU VE İADESİ

Beyannameye gösterilen gelire dahil kazanç ve iratlardan Gelir Vergisi Kanunu'na göre kesilmiş bulunan vergiler, beyanname üzerinden hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilebilir, mahsubu yapılan miktar gelir vergisinden fazla olursa aradaki fark vergi dairesince mükellefe bildirilir ve mükellefin tebliğ tarihinden itibaren bir yıl içinde müracaatı üzerine kendisine red ve iade edilir.

Tevkif yoluyla kesilen vergilerin yıllık beyanname üzerinden hesaplanan gelir vergisinden mahsubu ve kalan kısmın iadesine ilişkin düzenlemeler 252 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde yer almaktadır. 429 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ve 99 Seri No.lu Gelir Vergisi Sirküleri ile vergi kanunları gereği iade hakkı doğuran işlemler nedeniyle

nakden veya mahsuben talep edilecek iadelere ilişkin başvuru dilekçeleri ve bilgi girişleri, İnternet Vergi Dairesindeki “Gelir/Kurumlar Vergisi İade İşlemleri” bölümünden alınmaktadır.

Beyannamelerini elektronik ortamda vermek zorunda olan gelir vergisi mükellefleri ile kurumlar vergisi mükelleflerinin 2015 ve izleyen vergilendirme dönemlerine yönelik iade talepleri “Gelir ve Kurumlar Vergisi Standart İade Sistemi (GEKSİS)” kullanılmak suretiyle yapılmaktadır. 2015 vergilendirme dönemi öncesi gerçekleşen iade hakkı doğuran işlemlere yönelik iade taleplerinde ise eski uygulama geçerli olacaktır.

Kazançları ücret, menkul sermaye iradı, gayrimenkul sermaye iradı, diğer kazanç ve iratlardan ibaret olup 0012 kodundan (Hazır Beyan Sistemi) beyanname veren mükellefler isterlerse GEKSİS girişi yaparak standart 1A-Gelir/Kurumlar Vergisi İade Talep Dilekçesi verip iade talebinde bulunabilirler. Beyannamelerini elektronik ortamda gönderme zorunluluğu olmayan bu mükellefler iadelerini kâğıt ortamında vergi dairesine dilekçe vererek de talep edebilirler.

Gelir ve Kurumlar Vergisi Standart İade Sistemi’nde iadeye esas alınacak GEKSİS Kontrol Raporu’nun oluşabilmesi için iade talep eden mükellefler tarafından “Gelir/Kurumlar Vergisi İade Talebi Girişi (GEKSİS)” yapılmalı ve standart iade talep dilekçesi verilmelidir. İade talepleri, İnternet Vergi Dairesi şifresi kullanılmak suretiyle mükellefler veya mükelleflerce yetkilendirilecek serbest muhasebeci, serbest muhasebeci mali müşavir veya yeminli mali müşavir vasıtası ile elektronik ortamda gönderilebilir.

Ayrıntılı açıklamaların yer aldığı Gelir/Kurumlar Vergisi İade Talebi Girişi Kılavuzu ve Sık Sorulan Sorulara <https://intvrg.gib.gov.tr/GEKSIS> adresinden ulaşılabilir.

4.1.9. VERGİNİN ÖDENME ZAMANI VE ŞEKLİ

2019 yılında elde edilen ücret gelirlerine ilişkin olarak verilecek yıllık gelir vergisi beyannameleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin, **Mart** ve **Temmuz** aylarında **iki eşit taksit** olmak üzere;

- Birinci taksitin damga vergisi ile birlikte **31 Mart 2020** tarihine kadar,
- İkinci taksitin ise **4 Ağustos 2020** (31 Temmuz 2020 resmi tatile rastladığından) tarihine kadar,

ödenmesi gerekmektedir.

Memleketi terk ve ölüm gibi mükellefiyetin kalkmasını gerektiren durumlarda, beyan üzerine tarh edilen vergiler beyanname verme süreleri içinde ödenecektir.

Verginizi Başkanlığımıza ait www.gib.gov.tr internet adresinde yer alan anlaşmalı bankalardan ve tüm vergi dairelerinden ödeyebilirsiniz.

4.1.10. ÜCRET GELİRLERİNİN BEYANINA İLİŞKİN ÖRNEKLER

Örnek 1: Yabancı ülke konsolosluğunda çalışan ve ücret istisnasından yararlanmayan Türk uyruklu Mükellef (H), 2019 yılında 102.000 TL ücret geliri elde etmiştir. Ödevlinin eşi çalışmamakta ve 1 çocuğu bulunmaktadır. Ücretli yıl içinde yararlanmadığı asgari geçim indiriminden yıllık beyanname üzerinden yararlanmak istemektedir.

Bu gelirler için 2020 Mart ayında verilecek yıllık beyannameye asgari geçim indirimi aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

2019 yılında asgari ücretin yıllık brüt tutarı (2.558,40 X 12=)	30.700,80 TL
Asgari geçim indirimi oranı	% 67,5
- Kendisi için %50	
- Eşi için %10	
- Çocuk için %7,5	
Asgari geçim indirimine esas tutar (30.700,80 X % 67,5=)	20.723,04 TL
Asgari geçim indiriminin yıllık tutarı (20.723,04 X % 15=)	3.108,46 TL

Yıllık beyannameye hesaplanan vergi toplamından, asgari geçim indirimi tutarı olan 3.108,46 TL mahsup edilecektir. Böylece yıllık beyanname ile bildirilen ücret gelirine isabet eden vergiden, asgari geçim indirimi tutarı mahsup edilerek indirim tutarı ücretliye yansıtılacaktır. Ücret geliri nedeniyle verilen yıllık beyanname üzerinden hesaplanan gelir vergisi tutarı 19.709 TL'dir.

Bu durumda ödenecek gelir vergisi aşağıdaki gibi hesaplanacaktır.

Ücret geliri	102.000 TL
Sigorta primi ve işsizlik sigortası prim ödemesi (102.000 X %15=)	15.300 TL
Kalan (102.000 - 15.300=)	86.700 TL
Vergiye tabi gelir (matrah)	86.700 TL
Hesaplanan gelir vergisi (%15-20-27)	19.709 TL
Mahsup edilecek asgari geçim indirimi tutarı	3.108,46 TL
Ödenecek gelir vergisi (19.709 - 3.108,46=)	16.600,54 TL
Damga vergisi	89,10 TL

Örnek 2: Mükellef (İ)'nin 2019 yılında elde ettiği gelirlere ilişkin bilgileri aşağıdaki gibidir.

(X) Şirketinden elde ettiği ücret gelirinin yıllık tutarı	85.000 TL
(Y) Şirketinden elde ettiği ücret gelirinin yıllık tutarı	74.000 TL
Beyan edilecek gayri safi ücret tutarı	159.000 TL

Mükellef iki ayrı işverenden ücret geliri elde etmekte olup, ücretlerin tamamı tevkif yoluyla vergilendirilmiş bulunmaktadır. Ödevli, yıl içinde en fazla ücret aldığı işvereni aracılığıyla asgari geçim indirimi uygulamasından yararlanmıştır.

İkinci işverenden elde edilen ücret gelirinin beyan sınırını aşmış olduğunu tespit için; elde edilen 74.000 TL'lik ücret gelirinden bu gelire isabet eden %14 sigorta primi ve % 1 işsizlik sigortası primi toplamı olan % 15 oranı çıkarılacaktır.

Buna göre, $74.000 - (74.000 \times \% 15) = 62.900$ TL'dir. Birden sonraki işverenden alınan ücret 2019 yılı için 40.000 TL'lik beyan sınırını aştığı için, birinci ve ikinci işverenden alınan toplam $(85.000 + 74.000) = 159.000$ TL ücret tutarının tamamı beyan edilecektir.

Mükellef yıl içinde $(15.807,50 + 13.283) = 29.090,50$ TL kesinti yoluyla vergi (Asgari geçim indirimi mahsup edilmeden önceki vergi tevkifatı tutarı) ve $(159.000 \times \% 15) = 23.850$ TL sigorta primi ödemiştir.

Ayrıca mükellef 2019 yılında kendisine, eşine ve küçük çocuklarına ilişkin 13.000 TL eğitim ve sağlık harcamasında, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı (A) İlköğretim Okuluna da 9.000 TL bağışta bulunmuştur.

Mükellef gelir vergisi matrahının tespitinde (Gelir Vergisi Kanunu'nun 89 uncu maddesi uyarınca);

- Beyan ettiği gelirinin % 10'unu aşmaması, Türkiye'de yapılması ve gelir veya kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunan gerçek veya tüzel kişilerden alınacak belgelerle tevsik edilmesi şartıyla, mükellefin kendisi, eşi ve küçük çocuklarına ilişkin olarak yapılan eğitim ve sağlık harcamalarını,
- Genel ve özel bütçeli kamu idarelerine, il özel idarelerine, belediyelere ve köylere bağışlanan okul, sağlık tesisi ve yüz yatak (kalkınmada öncelikli yörelerde elli yatak) kapasitesinden az olmamak üzere öğrenci yurdu ile çocuk yuvası, yetiştirme yurdu, huzurevi, bakım ve rehabilitasyon merkezi inşası dolayısıyla yapılan harcamalar veya bu tesislerin inşası için bu kuruluşlara yapılan her türlü bağış ve yardımlar ile mevcut tesislerin faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için yapılan her türlü nakdî ve aynî bağış ve yardımların tamamını,

gelir vergisi beyannamesinde bildirilecek gelirlerden indirim konusu yapabilecektir.

Buna göre; mükellefin yapmış olduğu eğitim ve sağlık harcaması tutarı olan 13.000 TL, beyan edilen gelirin %10'u olan (135.150 X %10=) 13.515 TL'nin altında kaldığından, 2019 takvim yılında yapılan 13.000 TL eğitim ve sağlık harcamasının tamamı indirilecektir. Ayrıca, (A) İlköğretim Okuluna yaptığı 9.000 TL'lik bağış tutarının tamamı da yukardaki hüküm gereğince gelir vergisi matrahından indirilebilecektir.

Mükellefin beyanı aşağıdaki gibi olacaktır.

Ücret geliri	159.000 TL
Sigorta primi ve işsizlik sigortası prim ödemesi (159.000 X %15=)	23.850 TL
Kalan (beyan edilen ücret geliri) (159.000 – 23.850=)	135.150 TL
Eğitim ve sağlık harcaması	13.000 TL
Eğitim ve sağlık tesislerine ilişkin bağış ve yardımlar	9.000 TL
İndirimler toplamı (13.000 + 9.000=)	22.000 TL
Vergiye tabi gelir (matrah) (135.150 – 22.000=)	113.150 TL
Hesaplanan gelir vergisi	26.850,50 TL
Mahsup edilecek gelir vergisi (AGİ indirimini mahsup edilmeden önceki vergi)	29.090,50 TL
Ödenecek gelir vergisi	0 TL
İade edilecek gelir vergisi	2.240 TL
Damga vergisi	89,10 TL

NOT: 3, 4, ve 5 nolu örneklerde;

- Gelir vergisi hesaplanırken, ücret gelirlerinden %15 oranında sigorta prim ve işsizlik sigortası prim kesintisi yapıldığı varsayılmıştır.

- 2019 takvim yılında elde edilen ücret ve diğer gelirlerin vergilendirilmesinde uygulanacak tarife Gelir Vergisi Kanunu'nun 103 üncü maddesinde belirlenmiş olup, ücret geliri ile diğer gelir unsurlarının birlikte beyan edilmesi ve beyannamedeki toplam gelirin 98.000 TL'yi aşması nedeniyle, gelir vergisinin hesaplanması 75 Sıra No.lu Gelir Vergisi Sirkülerinde yapılan açıklamalara göre yapılacaktır.

Örnek 3: Mükellef (K)'nın 2019 yılına ilişkin yıllık gelir vergisi beyannamesindeki serbest meslek kazancı, konut kira geliri ve tevkifata tabi tutulmuş ücret geliri aşağıdaki gibidir.

Serbest meslek kazancı	115.000 TL
Tevkifata tabi tutulmuş birinci işverenden alınan ücret geliri	90.000 TL
Tevkifata tabi tutulmuş ikinci işverenden alınan ücret geliri	60.000 TL
Tevkifata tabi tutulmuş üçüncü işverenden alınan ücret geliri	55.000 TL
Konut kira geliri (Götürü gider usulü tercih edilmiştir)	70.000 TL
Toplam gelir (115.000+90.000+60.000+55.000+70.000=)	390.000 TL

Mükellef, serbest meslek kazancı nedeniyle her halükarda yıllık beyanname verecektir. Birinci işveren hariç, ikinci ve üçüncü işverenden alınan ücret tutarı 40.000 TL'lik beyan sınırını aştığından birinci işverenden alınan ücret geliri dahil ücret gelirinin tamamını da beyan edecektir.

Mükellef yıl içinde (birinci işveren 20.600 + ikinci işveren 12.500 + üçüncü işveren 11.150 + serbest meslek kazancından 23.000 =) 67.250 TL tevkif suretiyle vergi ödemiştir.

Mükellef, gayrisafi konut kira geliri olan 70.000 TL'den götürü gider usulünde gayrimenkul sermaye iradının % 15'i olan (70.000 X %15 =) 10.500 TL'yi gider olarak indirecek ve bakiye 59.500 TL'yi gayrimenkul sermaye iradından dolayı matrah olarak beyan edecektir. Mükellef, serbest meslek kazancını yıllık beyanname ile bildirmek zorunda olduğundan GVK'nın 21 inci maddesinde yer alan kira gelirleri için belirlenen 2019 yılı için 5.400 TL'lik mesken istisnasından yararlanamayacaktır.

Buna göre, ödenecek gelir vergisi tutarı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Gelir vergisi matrahı (115.000+90.000+60.000+55.000+59.500=)	379.500 TL
Beyan edilen vergiye tabi gelir (matrah) üzerinden hesaplanan vergi [(379.500 - 98.000) X % 35 + 22.760=]	121.285 TL
Beyan edilen ücret gelirinin beyan edilen toplam gelir içindeki oranı (205.000/379.500=)	% 54,02
98.000 TL'yi aşan vergiye tabi gelirin (matrah), beyan edilen ücret gelirine tekabül eden kısmı [(379.500 - 98.000) X % 54,02=] (Bu tutar en fazla (148.000 - 98.000=) 50.000 TL olabilecektir)	50.000 TL
Beyan edilen ücret geliri dolayısıyla eksik hesaplanacak gelir vergisi (50.000 X % 8=)	4.000 TL
Hesaplanan gelir vergisi (121.285 - 4.000=)	117.285 TL
Mahsup edilecek gelir vergisi toplamı (20.600 + 12.500 + 11.150 + 23.000 =)	67.250 TL
Ödenecek gelir vergisi (117.285 - 67.250=)	50.035 TL
Damga vergisi	89,10 TL

Örnek 4: Mükellef (L)'nin 2019 yılına ilişkin yıllık gelir vergisi beyannamesindeki gelirleri aşağıdaki gibidir.

Serbest meslek kazancı	68.000 TL
Tevkifata tabi tutulmuş birinci işverenden alınan ücret geliri	52.000 TL
Tevkifata tabi tutulmuş ikinci işverenden alınan ücret geliri	43.000 TL
Vergiye tabi gelir (matrah) (68.000 + 52.000 + 43.000=)	163.000 TL

Serbest meslek kazancı nedeniyle her halükarda beyanname verilecektir. Birinci işveren hariç, ikinci işverenden alınan ücret tutarı 40.000 TL'lik beyan sınırını aştığından birinci işverenden alınan ücret geliri dahil ücret gelirinin tamamı da beyan edilecektir.

Mükellef yıl içinde (birinci işverenden alınan ücret için 10.340 + ikinci işverenden alınan ücret için 7.910 + serbest meslek kazancı için 13.600 =) 31.850 TL kesinti yoluyla vergi ödemiştir.

Buna göre, gelir vergisi tutarı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Gelir vergisi matrahı (68.000+52.000+43.000=)	163.000 TL
Beyan edilen vergiye tabi gelir (matrah) üzerinden hesaplanan vergi [(163.000 – 98.000) X % 35 + 22.760=]	45.510 TL
Beyan edilen ücret gelirinin beyan edilen toplam gelir içindeki oranı (95.000 / 163.000=)	% 58,28
98.000 TL'yi aşan vergiye tabi gelirin (matrah), beyan edilen ücret gelirine tekabül eden kısmı [(163.000 – 98.000) X %58,28=]	37.882 TL
Beyan edilen ücret geliri dolayısıyla eksik hesaplanacak gelir vergisi (37.882 X % 8=)	3.030,56 TL
Hesaplanan gelir vergisi (45.510 – 3.030,56=)	42.479,44 TL
Mahsup edilecek gelir vergisi toplamı (10.340 + 7.910 + 13.600=)	31.850 TL
Ödenecek gelir vergisi (42.479,44 – 31.850=)	10.629,44 TL
Damga vergisi	89,10 TL

Örnek 5: Mükellef (M), 2019 yılında tevkifata tabi tutulmuş birinci işverenden 58.000 TL, ikinci işverenden 45.000 TL ücret geliri elde etmiştir. Ödevli ayrıca, 12.000 TL alacak faizi ve brüt 130.000 TL de tam mükellef bir kurumdan kar payı elde etmiştir. Ödevli bunların yanında 64.000 TL mevduat faizi ve katılım bankasından 60.000 TL kar ve zarara katılma hesabı karşılığında ödenen kar payı almıştır.

Tevkifata tabi tutulmuş birinci işverenden alınan ücret geliri	58.000 TL
Tevkifata tabi tutulmuş ikinci işverenden alınan ücret geliri	45.000 TL
Tam mükellef kurumdan elde edilen toplam kar payı (tevkifatlı)	130.000 TL
Alacak faizi (tevkifatsız)	12.000 TL
Mevduat faizi (tevkifatlı)	64.000 TL
Katılım bankasından kar ve zarara katılma hesabı karşılığında ödenen kar payları (tevkifatlı)	60.000 TL
Beyan edilecek gelir tutarı (58.000+45.000+65.000+12.000=)	180.000 TL

Mükellef yıl içinde (Tam mükellef kurumdan elde edilen kar payından 19.500 + birinci işverenden 11.960 + ikinci işverenden 8.450) 39.910 TL tevkif suretiyle vergi ödemiştir.

Birinci işveren hariç, ikinci işverenden alınan tevkifatlı ücret tutarı 40.000 TL'lik beyan sınırını aştığından birinci işverenden alınan ücret geliri dahil ücret gelirinin tamamı olan 103.000 TL beyan edilecektir.

Ödevlinin tam mükellef bir kurumdan elde ettiği kesintiye tabi tutulmuş 130.000 TL'lik kar payının yarısı gelir vergisinden istisna olup kalan 65.000 TL GVK'nın 86/c maddesi hükmü gereğince 40.000 TL'lik beyanname verme sınırını aştığından beyan edilecektir. Beyan edilen tutar üzerinden hesaplanan gelir vergisinden, kurum bünyesinde karın dağıtımı aşamasında yapılan vergi kesintisinin tamamı (istisnaya isabet eden kısım dahil) mahsup edilecektir.

GVK'nın 86/1-d maddesine göre kesinti ve istisna uygulamasına tabi olmayan menkul sermaye iradi toplamının 2019 yılı için 2.200 TL'yi aşmaması halinde beyan edilmemesi gerekmektedir. Örnekte 12.000 TL alacak faizi kesinti ve istisna uygulanmayan bir gelir olup, bu gelirin toplamı 2019 yılı için beyanname verme sınırı olan 2.200 TL'yi aştığından, 12.000 TL'nin tamamı beyan edilecektir.

Mevduat faizi ve Katılım Bankasından kar ve zarara katılma hesabı karşılığında ödenen kar payları Gelir Vergisi Kanunu'nun Geçici 67 nci maddesi kapsamında tevkifata tabi tutulduğundan beyannameye dahil edilmeyecektir.

Buna göre, ödenecek gelir vergisi tutarı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Gelir vergisi matrahı (58.000+45.000+65.000+12.000=)	180.000 TL
Beyan edilen vergiye tabi gelir (matrah) üzerinden hesaplanan vergi [(180.000- 98.000) X % 35 + 22.760=]	51.460 TL
Beyan edilen ücret gelirinin beyan edilen toplam gelir içindeki oranı [(103.000) / 180.000=]	% 57,22
98.000 TL'yi aşan vergiye tabi gelirin (matrah), beyan edilen ücret gelirine tekabül eden kısmı [(180.000 – 98.000) X % 57,22=]	46.920,40 TL
Beyan edilen ücret geliri dolayısıyla eksik hesaplanacak gelir vergisi (46.920,40 X % 8=)	3.753,63 TL
Hesaplanan gelir vergisi (51.460 - 3.753,63=)	47.706,37 TL
Mahsup edilecek gelir vergisi toplamı (19.500+11.960+8.450=)	39.910 TL
Ödenecek gelir vergisi (47.706,37 – 39.910=)	7.796,37 TL
Damga vergisi	89,10 TL

4.2. DİĞER ÜCRETLER

Bir kısım hizmet erbabının gerçek ücret üzerinden vergilendirilmesi ücretin saptanmasındaki güçlük nedeniyle mümkün olmamaktadır. Diğer ücretlilerin safi ücretleri, takvim yılı başında geçerli olan ve sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgari ücretin yıllık brüt tutarının %25'idir.

Gelir Vergisi Kanunu'nda diğer ücretli kapsamında sayılan hizmet erbapları şöyledir:

- Kazançları basit usulde tespit edilen ticaret erbabı yanında çalışanlar,
- Özel hizmetlerde çalışan şoförler,
- Özel inşaat sahiplerinin ücretle çalıştırdığı inşaat işçileri,
- Gayrimenkul sermaye iradı sahibi yanında çalışanlar,

- Gerçek ücretlerinin tespitine imkân olmaması nedeniyle, Danıştay'ın olumlu görüşü ve Hazine ve Maliye Bakanlığınca bu kapsama alınanlar.

Diğer ücretler için yıllık beyanname verilmez, diğer gelirler nedeniyle beyanname verilmesi halinde de bu gelirler beyannameye dahil edilmez.

2020 yılında diğer ücretli hizmet erbabının ödeyeceği gelir vergisi 2020/Şubat ayında hesaplanmakta ve tahakkuk ettirilmektedir.

Öteden beri işe devam edenlerde, yıllık verginin yarısı takvim yılının 2. ayında (1-29 Şubat 2020) diğer yarısı ise 8. ayında (1-31 Ağustos 2020); takvim yılının birinci yarısı içinde işe başlayanlarda, yıllık verginin yarısı verginin karneye yazıldığı ayda, diğer yarısı takvim yılının sekizinci (Ağustos/2020) ayında, takvim yılının ikinci yarısı içinde işe başlayanlarda ise verginin karneye yazıldığı ayda ödenmesi gerekmektedir.

Diğer ücret gelirlerinin vergilendirilmesi hakkında detaylı bilgi için
www.gib.gov.tr adresinde yer alan

“Diğer Ücret Gelirlerinin Vergilendirilmesi Rehberi” ni inceleyebilirsiniz.

Gİ GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Ücret Gelirimize İlişkin Beyannamenizi

Biz Hazırladık, Siz Onaylayın

 /gibsosyalmedya

 /gibsosyalmedya

 /gibsosyalmedya

 /gibsosyalmedya

 /gibsosyalmedya

Ayrıntılı bilgi için;
www.gib.gov.tr